

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 272

Hósdagur 4. júlí 2002

10,-

Ársins studentur

Lesið söguna um Áka sum hóast sera skerdan førleika kortini fekk studentsprógv.

Vitjan á Sjóbjarg-
ingarstöðini

Neyðug kunning fyri
øll siglandi.

Síða 16

**KØLI- OG
FRYSTIÚTBÚNAÐUR**
- ráðgeving, sála og tænasta

- Handilskøliútbúnaður
- Skipaskøliútbúnaður
- Køliútbúnaður til flakavirki
- Ísvirki
- Klímaanlegg
- Reeferkøl

Løggilt kølivirki

FROST

Smyrilsvetur 2 - 100 Tórshavn
Tel 31 12 20 - Fax 31 48 62
e-mail: im@im.fo - www.im.fo

Telefonin svarar alt samdøgrið!

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
íðnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Alarmur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjóntarvakt
Atgongdskontroll
Trygdarráðgeving

HNSNI

211 112

Tín trygd
fyri tryggleika

Síða 11

Meslingagrindin

Áhugaverd frásøgn frá meslingagrindini, sum var í Gøtu í 1935. Vit hava myndir frá grindini, sum ikki fyrr hava verið alment kendar.

Síða 10

Fiskivinnan ein lívsstíllur

Vit hava frásøgn frá fleiri próvtøkulokum. M.a. frá fiskivinnuskúlanum í Vestmanna.

Síða 13

Sveinagildi umborð á "Enniberg" í Barents- havinum

Sveinagildi er vanlig nakað sum verður hildið við hús. Men umstøðurnar vildu, at hjá Hanus varð tað hildið í Irmingarhavinum.

Áki - ársins studentur

Hetta er almenna klassamyndin av Áka saman við hansara floksfeløgum.

liga kallaður Fuglafjarða-Jógvan. Jógvan var beiggi Óla Johannesen, sum var ein av forfedrunum hjá Gregersen ættini. Mamma Jógvan var Anna Olesdatter f. 1751, og hon var ættaður úr Tjørnustovu í Norðragøtu. Ein systir hennara, Katrina, giftist vestur í Vágarnar, og frá henni er m.o. William Heinesen ættaður.

Pápi Onnu var Ole Jacobsen, f. 1714, bóndi í Tjørnustovu og tiskil forfaðir til verandi festara við sama navni, sum tó neyv-an sleppur at festa vegna dugnaløysi á økinum! Men frá Óla Jacobsen er Áki skyldur við tveir løgmennt Hákon Djurhuus og Anfinn Kallsberg. Ole Jacobsen var giftur við Cathrinu Simondatter f. 1723 av Blankskála, og var hon dóttir Símun Poulsen f. 1695.

Her kemur mamma Áka, Borgarhjört, inn í myndina. Hon er nevniliga eisini ættað frá hesum báðum Óla og Cathrinu umvegis Skúvoy, hagar fimm systkin í Tjørnustovu fluttu í 19.øld.

Símun átti ein beiggja Jákup, sum var pápi Hans Jacobsen Debes, ið gjørdist lögmaður á Steig, og her verður Áki eisini í ætt við Edmund Joensen. Ein annar eftirkomari hjá Hans Jacobsen Debes gjørdist Poul Mohr, soleiðis sum tað fyrr er greitt frá her í blaðnum.

So tað er ikki so lægið, at Áki er ein slíkur brandur!

Tað var hugtakandi sum foreldur at vera við til prógvhandanina hjá studentaskúlanum og HF skeiðnum. Tað er altíð lívsjáltandi at síggja so nógvan ungdóm, og tað er stuttligt at kunna vera saman við øðrum foreldrum og avvarðandi, sum gleðast um síni.

Men tað var tó ein, sum gjørdi hesa samkomu serstakliga minniliga, og hetta var Áki. Hann er spastikari og hann er sera førslutarnaður. Men hóast hetta hevur hann klárað at fáa studentsprógv, og hetta var ein hending, sum rektarin fældi, at hann mátti gera eyka burturúr í sínu røðu á samkomuni. Og at Áki var ein minnilig studentur merktist rættiliga, tí rektarin var rørdur á málinum tá hann segði:

Serstakur næmingur Eg vóni, at tit fyrigeva mær, at eg taki ein tykkara burturúr og umrøði hann, tí vit hava ikki havt ein slíkan næming fyrr.

Góði Áki: Tú hevur ein avmarkaðan fysiskan førleika, men so mikið størri andaligan førleika. Tað hevur verið eitt privilegium at havt teg á skúlanum, og tað hevur verið læruríkt fyri báðar partar. Tú hevur fingið studentsprógv, og vit hava lært at innrætta okkum eftir tær. Tú hevur gjørt hol í sjógvin, og nú verður

ur tað lættari hjá øðrum í somu støðu sum tú at ganga í Hoydølum. Vit hava lært at samskipa við teg hesi árin, og vit hava gjørt tað fysiska umhvørvið so frægt sum tilber við elevatori, skráum og rampum. Vit gleðust við tær, tá tú fekst bil, og eg síggi frá mínari skrivstovu yvir á plássið hjá tær, tá tú kemur um morgnarnar. Tað var eitt stórt framstig hjá tær, sjálvur at kunna koyra í skúla. Tað síðsta í hesum umfari er rampan her til høggu, ið skúlatænarnir hava gjørt, og sum ikki bara tú, men eisini genturnar í longum skjúrtum fáa gleði av, tá tit skulu upp á pallin.

Eisini fari eg at takka hjálparum tínum, sum hava verið so trúfastir: Súni Fríði Johannesen og nú seinastu árin Herman Holm.

At samkoman eisini var ávirkað av hesum, sást av tí, at sum høvuðsreglu var klappað fyri hvønn flokk sær. Men Áki fekk serstakt klappini at runga í høllini, tá hann fekk handað prógv. Áki er 21 ára gamal. Hann er sonur Borgarhjört, sum er ættað av Sandi, og Jóan Petur Joensen, sum er havnarmaður. Áki gjørdist spastikari vegna trupulleikar við føðingini. Men hann hevur

alla sína tíð víst ein stak vilja. Hann hevur sum mest gingið í vanligan barnagarð og seinni í vanligan skúla. Og nú hevur hann tikið studentsprógv uppá vanligar treytir. Tó hevur hann tikið 3. árið í tveimum árum. Hann hevur býtt lærugreinirnar sundur millum árin, tá tað vildi vera ov strævið at taka tær allar í senn. Sum nevnt í røðuni hevur Áki tikið koyrikoyrt og hevur sín eina serútgjørda bil, og ger hetta sjálvsagt lívið munandi lættari.

Áki er kringur at fáast við teldu, og nú hann er liðugur sum studentur, hevur hann eisini sínar ætlanir. Hann droymir um at gerast tekniskur grafikari, og við tí áráði sum hann hevur víst, skal hetta nokk eydnast honum. Áki hevur trý systkin, ein eldri beiggja og tvey systkin, sum eru yngri.

Pápin tekur annars til, hvussu gott samanhaldið hevur verið t.d. í skúlanum. Allir floksfelagarnir

Her síggja vit Áka millum foreldrini Jóan Petur og Borgarhjört. Undir liðini á Jóan Petur er eldri beiggi Áka, sum eitur Jonhard og undir liðini á Borgarhjört er mamma hennara, sum eitur Ada. Tey yngri systkini vóru ikki heima.

hava verið góðir við Áka og hava gjørt alt fyri, at hann skuldi vera við í felagsskapinum á sama støði sum teir sjálvir. Og hetta hevur Áki sjálvur eisini gjørt lættari. Tí eitt lyndiseyðkenni fyri hann er, at hann er altíð glaður og í góðum lag, og er hetta ein vælsignaður eginleiki.

Vit vilja ynskja Áka góða eydnu í framtíðini!

Ættarsøga hjá Áka Poul Mohr plagar at arga hann, sum skrivur hesar reglur, við, at fyri at verða umtalaður í FF-blaðnum er nærur neyðugt at vera ættaður úr Tjørnustovu í Norðragøtu.

Hetta hevði nú ikki verið ein treyt fyri Áka. Men ættarsøgan hjá Áka vísir,

at Áki lýkur hesa treytina. Afturat hesum er hann eisini í familju við Poul. Men her skal í stuttum verða givið eitt yvirtil yvir eina grein í faðirættini hjá honum.

Áki er sonur Jóan Petur Joensen f. 1952. Jóan Petur er sonur Hansinu f. Joensen, f.1915, av Selatrað. Hon var dóttir Jóan Petur Joensen, f. 1869, ið var bóndi á Selatrað. Jóan Petur var sonur Elias Joensen f. 1844, ið var ættaður úr Innistovu á Trøllanesi, men sum gifti sær garðin til á Selatrað. Elias var felags langabbi hjá undirritaða og Jóan Petur. Pápi Elias var Jógvan Johannesen, f. 1793, sum var ættaður úr Fuglafirði, men sum gifti sær garð til á Trøllanesi. Hann var van-

Eftirlønarskipanin

Samb. sáttmálan millum Føroya Reiðarafelag og Føroya Fiskimannafelag byrjaði inngjaldingin til eftirlønarskipanina tann 1. juli. Hendan skipan virkar í fyrsta umfari á tann hátt, at fyri hvønn mynstringardag skal reiðarin gjalda kr. 15 og fiskimaðurin kr. 10, tils. kr. 25 inn á eina kapitaltryggingarkonto í Føroya Banka. Eftir 1. juli 2003 verða upphæddirnar kr. 20 og

kr. 27, tilsamans kr. 47.

Tað verður uppgávan hjá bankanum at forvalta hetta innskot á ein slíkan hátt, at tað gevur mest møguliga rentu. Hetta verður gjørt innan karmar, sum verða gjørdir í samráð við okkara grannskoðara. Hetta kann vera gjørt við “spekulatióin” í virðisbrøvum, sum tað er greitt frá aðra staðni í blaðnum.

Hin einstaki fiskimaður-

in, ið ikki fólir seg tryggan við hesum, kann sjálvur geva boð um, hvussu hansara innskot skal plaserast.

Men endamálið við hesum er, at so nógv sum gjørligt skal vera til útgjaldingar, tá viðkomandi er 60 ár ella eldri.

Tað eru fleiri praktiskir spurningar, sum skulu fáast uppá pláss í einum slíkum máli. Ein er, at tað ikki ber til at tekna eina kapitaltrygging, tá ein er

60 ár, og tað ber ikki til at gjalda inn á eina slíka eftir, at ein er 70 ár. Her verða so gjørdar serligar loysnir.

Skipanin er annars skrúvað soleiðis saman, at tað eru fiskimenn sjálvir, sum fyrst og fremst skulu hava eftirlit við, at tað er inngoldið á teirra konto, sum teimum tilkemur. Tí verður við regluligum millumbili sent út ein útgreining yvir inngjöld, so tað lættliga kann síggjast, at goldið er inn fyri allar túrir.

Vit koma at greiða meira frá skipanina sum frá líður.

Fiskimenn eiga at vera varir við... Í sáttmálanum hjá fiskimonnum eru nógvar reglur, sum menn kanska ikki gera sær so nógv far um. Tað eru bæði gamlar og nýggjar, og fara vit í hesum stubba at minna um nakrar teirra.

Reingerð
Tað áliggur fiskimonnum, at fara væl um og at lata manningarrúm frá sær í sama standi, sum tá komið er umborð. Men tað áliggur eisini reiðara at skipið verður gjørt høvudsreint eina ferð árliga.

Vit vita, at hetta verður gjørt umborð á nógvum skipum, men vit vita eisini, at tað verður ikki gjørt umborð á øllum. Her eiga fiskimenn at vera vaknir og ikki himprast við at siga frá, um henda skyldan, sum hevur nógv at siga fyri trivnaðin umborð, ikki verður hildin.

Ísur
Vit hava skilt, at tað kemur javnan fyri, at manningin skal taka ís. Tað er heilt greitt ásett í sáttmálanum, at løn skal gjaldast fyri hetta arbeiðið.

Hoyrivernd við móttakara
Ein nýggj regla í sáttmálanum er, at fiskimenn skulu hava møguleika at nýta serligar hoyriverndarmóttakarar, har tað m.a. kann hoyrast útvarp o.a. Fleiri skip hava longu fingið hesa útgerð, og hjá øðrum er útgerðin bíløgð. Har einki hendir eiga fiskimenn ikki at himprast við at gera vart við hetta á røttum staði.

Vit koma seinni at greiða frá møguleikunum at útvega hesa útgerð.

Eftirløn og virðisbrøv

Løgtingið hevur samtykt broytingar fyri eftirlønarøkið. Hetta gevur lønmóttakarum fleiri møguleikar á eftirlønarøkinum. Um tú hevur eina 60-ára konto, har tú hevur inngoldið tína eftirløn, hava skattaásetingarnar fram til nú gjørt, at hesin peningurin hevur staðið á konto. Inngjaldið hevur verið forrentað við tí skiftandi rentuni, peningastovnurin letur.

Við lógarbroytingini er nú møguligt at hava peningin standandi á konto og/ella gera íløgur í virðisbrøv (t.e. lánsbrøv, partabrøv og/ella íløguprógv) fyri alla ella partar av eftirlønini. Eigarin av 60-áarakontoini avger sjálvur, um nakað ella einki skal íleggjast í virðisbrøv.

Um eftirløn verður sett í virðisbrøv, verður ein sokallað virðisbrævagoymsla stovnað, har virðisbrøvini verða skrásett. Hetta merkir, at saldo á 60-ára konto minskar, meðan virðið á virðisbrævagoymsluni økist tilsvarandi.

Avkastið av t.d. lánsbrøvum kann býtast í tveir partar: Rentur og kursvinning/tap. Renturnar av lánsbrøvunum verða tilskrivaðar regluliga og verða tá bókaðar á 60-ára kontoina. Kursbroytingar verða ikki bókaðar á konto. Tær broyta bert virðið á virðisbrævagoymsluni - virðið økist um kursirnir hækka, meðan virðir fellur um kursirnir lækka.

Um tú hevur sett part av eftirlønini í virðisbrøv, fært tú við ársenda eitt yvirlit yvir virðisbrævagoymslu tína. Yvirlitið vísir, hvørji virðisbrøv eftirløn tín er sett í, og hvat virði hesi virðisbrøv hava. Hetta merkir, at um tú skalt fáa eitt samlað yvirlit yvir virðið á eftirløn tíni, skalt tú leggja virðið á virðisbrævagoymsluni og saldo á 60-ára konto saman. Niðanfyri er hetta víst við einum dømi:

Saldo á 60-ára konto pr. 31.12.02	kr. 120.000,00
Virðið á virðisbrævagoymslu pr. 31.12.02	kr. 84.500,00
Samlaða virðið á eftirlønini pr. 31.12.02	kr. 204.500,00

Tá eftirlønarmóttakarin skal hava eftirlønina útgoldna, verða virðisbrøvini í virðisbrævagoymsluni seld og peningurin fluttur á 60-áarakontoina, haðani hann verður útgoldin. Samlaða virðið av eftirlønini verður skattað við 35% - to 55%, um eftirlønin verður útgoldin í úrtíð.

Inngjaldið á 60-ára konto kann verða inngoldið uppá tveir mátar: Talan kann verða um inngjald, sum er avtalað við arbeiðsgevaran. Hesin parturin verður fluttur í samband við lønarútgjaldingina. Um hetta inngjaldið er undir hámarkinum (kr. 43.5000 fyri 2002), fyri hvussu nógv kann inngjaldast á 60-ára konto árliga, kann lønmóttakarin inngjalda restina av tøkum peningi, um hugur er til tess og ráðini eru til hetta.

Tíðindaskriv Fýramannafar verður flotað í Hoyvík

Í vár hevur Andras Joensen smíðað fýramannafar á fjósloftinum hjá Føroya Fornminnissavni í Hoyvík.

Fyrimyndin er tann um 100 ára gamli Múlábátur, sum Poul Hansen í Yvirstovu í Svínøi, ættaður úr Nornastovu í Mikladali, hevur smíðað.

Andras hevur brúkt uppmátningarnar, sum Verland Johansen gjørdi í 1970, at gera tær tekningarnar eftir, sum eru í bókini hjá Andras Mortensen, Hin føroyski róðrarbáturin.

Hetta fýramannafarið hevur Kiwanisfelagið latið smíðað, og ætlanin er at luta tað burtur í summar.

Mánadagin kl. 17 varð báturin flotaður.

Hann fór úr túninum Heima á Garði oman á lend-ingina, har søgd vórðu nøkur orð.

Nýggi báturin varð síðani flotaður eftir gomlum siði.

Fiskimálaráðið SKIPAEFTIRLITIÐ

Skipaeftirlitsfólk

Skipaeftirlitið søkir hervið eftir einum skipaeftirlitsfólki til setan 1. oktober ella skjótast til ber

Skipaeftirlitið er skipað sum deild í Fiskimálaráðnum

Starvið inniber m.a. hesar uppgávur:

- at hava um hendi tekniska málsviðgerð innan nautiska- og skipsbyggi-tekniska eftirlitsøkið við serligum atliti til fiskiskip og ferðamannaskip
- at hava umsjón við teimum lögildaðu klassafeløgum o. ø. feløgum ella persónum, sum hava myndugleika ella eru góðkendir til at gera tekniskar kanningar v.m.
- at hava eftirlit við skipaútgørd
- at hava eftirlit við arbeiðsumhvørvinum umborð á skipum, undir hesum samstarv við vinnuna og aðrar myndugleikar

Førleikakrøv:

- Til starvið krevst viðkomandi útbúgving sum t.d.:
- skipsverkfrøðingur
- verkfrøðingur sum er serkønur innan sjóvinnu
- maskinmeistari við víðkaðum maskinmeistaraprógvi og sjóvinnubrævi sum skipsmaskinstjóri
- góð evni at samskifta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli
- góðan førleika at arbeiða sjálvstøðugt
- góð samstarvsevni

Tað er somuleiðis krav, at umsøjarin hevur minst 5 ára starvsroyndir.

Fyrimunur er, um umsøkjari hevur kunnleika til góðskustýring (kvalitetsstýring).

Í starvinum er møguleiki at fáa eftirútbúgving innan viðkomandi arbeiðsøki og verður sett sum eitt krav, um hetta ikki er lokið.

Setanartreytir:

Starvið verður lønt sambært avtalu millum Fígggjarmálaráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Skipaeftirlitið í Miðvági.

Tann, ið settur verður, má tí kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir saman við avriti av prógvum og møguligum viðmælum skulu vera Skipaeftirlitinum í hendi í seinasta lagi 1. august 2002, kl. 15.30.

Umsóknir skulu sendast til:

Skipaeftirlitið, Postsmoga 112, 110 Tórshavn

Fyrispurningar viðvíkjandi starvinum fáast við at ringja til Skipaeftirlitið á tlf. 355600 og tosa við Óla Hans Hammer Olsen, deildarstjóra.

SKIPAEFTIRLITIÐ

JÓNAS BRONCKSGØTA 5 · POSTSMOGA 112 · 110 TÓRSHAVN
Telefon 35 56 00 · Telefax 35 56 01 · E-mail: skipaeftirlitid@skipaeftirlitid.fo

Próvtøkulok hjá studentum og HF-arum

FF-blaðið var til staðar, tá studentarnir og HF-ararnir vóru lidnir og fingi prógvini handað í Badmintonhøllini í Havn. Vit vilja fegin gera nakað nógv burtur úr okkara ungdómi, og tað vilja vit eisini gera við tí stóra skaranum, sum fekk prógv hendan dagin.

Vit endurgeva her røðuna hjá rektaranum Mads Winther. Umframt tað, sum hann segði um Áka, sum er umrøtt aðra staðni í blaðnum, segði hann:

Á lívsleið okkara eru ymiskir varðar, sum eru avgerðandi fyri, hvønn veg leiðin gongur. Á veg frá einum varða hava vit næsta varðan í eygsjón. Dagurin í dag er ein týðningarmikil varði fyri tykkum øll, sum sita her so pyntaði saman við teimum, sum eru góð við tykkum, og vilja tykkum væl. Tit hava í fleiri ár havt henda varðan í eygsjón, og um eina løtu fáa tit prógv við í hondina, sum er almenna vátanin um, at tit eru komin vegin fram. Leiðin fram hevur verið ymisk fyri hvønn einstakan tykkara. Summi eru farin beina kós eftir málinum, uttan at skeita til viks, tí tit longu nú vita, hvagar leiðin gongur aftaná. Onnur hava havt ein longri veg, eru farin higar og hagar, men kortini hevur leiðin altíð sum heild nærkast málinum. Gøtan hevur ikki altíð verið sløtt. Fyri at røkka ásetta endamálinum við lestrinum, hava vit lagt byrðar á tykkum, og tit hava viðhvørt noyðst at ganga í brattlendi. Men tað at ganga í brattlendi nýtist ikki at vera av tí ringa. Tá fært tú roynt teg sjálv, og lærir tíni mörk at kenna.

Yrkjarin Karsten Hoydal sigur í yrkingini sum eitur: “Barnið, bergið og blómurnar”:

Vilt tú finna blómurnar eingin annar eigur gakk so djárvur huga tíns brøttu bjargaleiðir.

Sortugrøs og hjálpirót, út av torvu hanga, fagrastru blómurnar, har ringast er at ganga.

Í dag eru blómurnar hjá tykkum fagra. Gloymdar eru tungu lóturnar, og tit fegnast um prógv við saman við floksfeløgnum, sum hava verið tykkara lagsbrøður og -systur í lestrinum.

Úrtøkan hevur verið so ymisk hjá tykkum, tað vil so vera. Danski blaðstjórin, dr. Phil Anne Knudsen skrivar um hesi viðurskipti:

“Almennu skúlin er uppfunnin, fyri at uppvakandi, framtíðar limir av demokratinum kunnu fáa atgongd til felags vitan og felags spælireglur hjá hesum demokratinum. Hesar spælireglur eru ikki bygdar á kærleika ella onnur kenslulig sambond. Tað eru ikki bara tey, sum eru eins og eg, í familju við meg, ella sum mær dámar,

Tíbetur roynir samfelagið at skipa soleiðis fyri, at eitt líkamligt brek ikki skal vera ein forðing fyri at kunna fáa eina útbúgving, tá viðkomandi annars hevur vilja og áræði. Eitt dømi um hetta er Áki, sum gjørdist studentur. Men eitt annað dømi er 23 ára gamla Meifrið Hansen, sum gjørdist stakgreinalesandi HF-ari. Hon er nærur deyv, og er hetta ein rættiligur meinbogi hjá einum lesandi. Men við tulkingarhjálp í skúlanum og áræði hevur hon eisini megnað at fáa sítt prógv, sum tó ikki umfatir fremmandamál. Í hennara verð er hetta tó eitt avgerandi frambrot í royndini at kunna klára seg á jøvnum føti við onnur. Annars er Meifrið næsti deyv næmingurin, sum hevur kunnað sett húgvuna á høvdið. FF-blaðið ynskir Meifrið hjartaliga tillukku við bestu ynski frammyvir. Her situr hon undir liðini á beiggja sínum Hans, 17 ár, sum eisini er deyvur, og undir liðini á honum er mammann Marjun, sum er ættað av Norðskála. Pápin er Torkil Hansen, sum er ættaður úr Norðragøtu.

T.h. fyri Meifrið síggja vit Símun Hammer, synirnar Trónd og Andrass og Sigrun, sum bert partvíst er við á myndini. Sonur og beiggi teirra Páll var ein av studentunum.

sum hava rættindir. Í veruleikanum er grundhugtakið í demokratinum, at tað er uttan týðning, um tú privat ert samdur við mínum prioriteringum, trúgv ella politisku hugsan. Tú hevur kortini somu rættindir sum eg. Vit hava nevniliga tað felags, at vit eru undirlagdir somu spælireglum.

Rættvísishugtakið er eisini grundleggjandi fyri almenna skúlan. Tað hevur ongan týðning, um lærarin dámar næmingin ella ei; hann ella hon skal fara væl við barninum kortini. Tað eru ikki bara tey, ið lærarin dámar, ið hann ella hon skal geva gætur

ella rósa. Tað er púra óviðkomandi, hvønn lærarin dámar. Men fyri at fáa rættvísi - í skúlanum ella samfelagnum - er tað sjálvandi neyðugt at kunna greiða frá, hvørjar spæli-reglurnar eru. Annars verða fólk ikki javnsett í royndunum at liva upp til krøvini og sleppa undan mistøkum.”

“...Um tú gert eitt gott arbeiði, fært tú løn, og gert tú tað vánaligt, fært tú atfinningar.”

“...Summir næmingar mugu arbeiða meira enn onnur fyri at fáa sama úrslit; tað má eisini sigast við tey. Og summi fara at kunna fáa betri úrslit enn hini, uttan mun til hvussu nógvan ómak hini gera sær; soleiðis er tað í veruliga lívinum.”

“Familjan er góð við teg, um tú ert klókur ella býttur. Men uppgáva skúlans er at hjálpa bæði teimum klóku og býttu at klára seg so gott sum tað er teimum møgult, so tey fáa so nógv viðurkenn-ing sum møgult. Tað hevur ikki nakað við kærleika at gera; tað eitur demokrati. Og hetta ræður uttanfyri skúlans og heim-ligu veggirnar.”

Skúlin hevur fyri tykkum ikki bert verið bóklig menning. Tað sosiala hevur havt ein stóran týðning í lívi tykkara, og nógv hava knýtt vinabond, sum koma at vara alt lívið. Tí er

dagurin eisini eitt lítið sindur hugtungur, tí hetta er seinastu ferð, at tit hittast sum flokkur á hesum skúla, og um nakrar dagar, tá gerandisdagurin byrjar aftur, spjæðast tit fyri allar vindar.

Nú tit fáa prógvini handað, kunnu vit siga, at tit eru farin ígjøgnum eina

menning frá at vera næmingur til at vera lesandi, og vit kunnu eisini siga at tykkara almenni førleiki, fakligi førleiki, persónligi førleiki og sosiali førleiki ger tykkum før fyri at virka sum borgari í sam-felagnum.

Pisufundur var í viðralundini í fagrasta veðri. Her hittu vit ta 87 ára gomlu Sonnu Dahl Niclassen, sum umboðar ein stóran part av okkara sjúkrahús-søgu. Sum nýlærdur lækni kom hon til Føroya í 1944 at arbeiða á tí núverandi Landssjúkrahúsinum. Fyrsta árið vóru hon og systkinabarnið Pauli Dahl einsamallir læknar. Síðani kom Jákup Højgaard afturat. Nú eru 50 læknar á Landssjúkrahúsinum!

Sanna fór so niður aftur at útbúgva seg til röntgen-lækna og kom til Føroya í 1957 at uppbyggja röntgendeildina á Landssjúkrahúsinum. Alt tað ein hevur hoyrt, hevur Sanna fingið besta umdømi fyri sínar læknaligu og menniskjansligu eginleikar. Nú var Sanna komin niðan í viðarlundina í sambandi við at ommudótturin var blivin studentur. Hon hevur nakað at liva upp til.

Studenturin við hægsta miðalkarakterinum, 10,3, var tann 19 ára gamli Jens Dam Ziska, sum her sæst millum pápan og abban. Abbin Jens Dam er týðiliga stoltur av navnanum. Jens nærkast teimum 87 árunum, og hann ber seg sera væl. Pápin er Andrias Ziska, sum annars er eitt sera kent navn í okkara søgu. Fyri 75-80 árum síðani var abbi Andrias við sama navni ein av okkara fáu loysingarmonnum. Kona hansara var Anna, sum var dóttir Djóna í Geil.

TEKNIKARI

Til styrkjan av prosjekt- og viðlíkahaldsdeild okkara, verður søkt eftir einum teknikara.

Starvið: Starvið fevnir um planlegging og úttann av prosjektum og alt viðlíkahald í samstarvi við verandi manning á deildini. Talan er sostatt um røkt av allari útgerð okkara, m.a. á servicustøðum, goymslum og tangabilum. Arbeidsøkið er kring allar Føroyar, men arbeidsmiðdepilin er Tórshavn.

Útbúgving: Tú skalt helst vera handverkari. Hevur tú har-umframt tøkfrøðiliga útbúgving innan maskin- og el-tøkni, gevur hetta fyrimum. Dentur verður eisini lagdur á góð samstarvsevni, og at tú er hugaður at veita góða tænastu.

Vit bjóða tær: Eitt spennandi og sjálvstøðugt starv við góðum møguleikum fyri persónligari og fakligari menning. Góðar arbeidsumstøður og trygg starvs-viðurskifti. Løn eftir avtalu í samsvari við útbúgving og royndir. Eftirlønarskipan.

Umsókn: Skrivlig umsókn skal vera okkum í hendi í seinasta lagi 14.08.2002. Nærri upplýsingar kunnu fáast við at venda sær til Heina í Buð leiðara á telefon nr. 34 74 00. Allar umsóknir verða viðgjørðar í trúnaði.

Shell

P/F Føroya Shell

Viðarnes • Postbox 188 • 110 Tórshavn
 Tel: 34 74 00 • Fax: 34 74 90 • e-mail: shell@shell.fo
 www.shell.fo

J. PATURSSONAR GØTA 18

Vit klippa eftir TÍNUM høvdi

Tíðindaskriv:

Hóraldur vart doktoraritgerð í Bergen

Týsdagin 2. juli vardi Hóraldur Joensen, Gøta, doktoraritgerð sína á universitetinum í Bergen.

Ritgerðin, **“Discrimination among fish species and stocks by multivariate analysis of fatty acid profiles in selected tissues”**, er um at skilja millum stovnar av fiski út frá fitisýrunum í gøgnunum, serliga hjarta. Kanningarnar hjá Hóraldi vísa stóran mun í nøgdunum av ymsu fitisýrunum í toski á Landgrunninum og á Føroyabanka, somuleiðis stóran mun millum ymsu sløgini av kongafiski í Norðureystur Atlantshavi, og at fyra eindir (stovnar) av trantkongafiski eru í sama øki. Hetta síðsta kann hava stóran týðning í altjóða orðaskiftinum um skipan av fiskiskapinum eftir trantkongafiski og býtinum millum londini.

Hóraldur hevur síðstu 4 árin verið knýttur at Fiskirannsóknarstovuni. Undan hesum var hann í nógv ár lærari á Studenta- og HF skúlanum á Kambsdali.

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Prime Minister's Office

Aðalstjóri til Løgmláráðið

Av tí at lögmaður hevur gjørt av at seta á stovn Løgmláráð, verður við hesum søkt eftir aðalstjóra.

Starvið

Aðalstjóri er ovasti ráðgevi hjá avvarðandi landsstýrismanni og hevur ábyrgdina av dagligu leiðsluni, menningini og rakstrinum av Løgmláráðnum. Aðalstjóri fær høvuðsábyrgdina av at skipa Løgmláráðið og skal standa fyri at skipa arbeiðið viðvíkjandi yvirtøkuni av lögregluni og rættarskipanini.

Arbeidsøkið fevnir í høvuðsheitum um:

- Lógamál
- Dómsmál
- Grundlógararbeiði
- Kommunumál
- Lögreglu og ákærvald
- Sivilrættarmál
- Skráseting og nøvn
- Útlendingamál

Almenn førleikakrøv

Umsøkjari skal hava útbúgving sum lögfrøðingur ella aðra samsvarandi útbúgving frá lærðum háskúla. Viðkomandi skal hava leiðsluroyndir frá almenna ella privata arbeidsmarknaðinum. Umráðandi er, at tann, ið settur verður, hevur evni til at seta í verk fyriskipanir, hevur nútíðar leiðslueiginleikar, góð greiningar-evni, innlit í politisk viðurskifti og vitan um tær treytir, ið eru galdandi í eini politiskari fyrisiting. Dentur verður lagdur á persónligar eiginleikar so sum evni til at eggja og menna leiðarar og starvsfólk, góð samstarvsevni, vilja til at roynd nýggj virkisøki og áhuga fyri avbjóðingum.

Setanarviðurskifti

Starvið er tænaðumannastarv og er í lötuni flokkað í 39. lønarflokki umframt eina viðbót uppá kr. 3.984,75 um mánaðin. Starvsheitið er aðalstjóri. Setanarøkið fevnir um Løgmláráðið, Løgmansskrivstovuna og hini málaráðini. Tænastustaðurin í lötuni er Løgmláráðið.

Nærri upplýsingar

Nærri upplýsingar viðvíkjandi starvinum fáast við at venda sær til Marjuna Hanusardóttur, lögmanstjóra, tlf. 35 10 10 ella 21 10 23.

Umsókn

Umsókn við upplýsingum um útbúgving, royndir og møguleg viðmæli, skulu stílast lögmanni, og sendast Løgmansskrivstovuni, att. Marjun Hanusardóttir, lögmanstjóri, Tinganes, Postsmoga 64, 110 Tórshavn, í seinasta lagi 19. juli 2002.

Tinganes • FO-100 Tórshavn • Tlf: 35 10 10 • Fax: 35 10 15 • e-mail: info@tinganes.fo

SELIR TÚ

skipa- ella bátaútgerð?

So er FF-blaðið einasti holli boðberin, sum fer umborð á skipini – umvegis reiðariini – hvønn útgávudag.

Gerið eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Tlf: 31 15 69

Fax: 31 87 69

T-post: ff-blad@post.olivant.fo

Føroya størsta úrval av handskum

- **Gummihandskar** (t.d. Japan-handskar, Marygold og aðrar special handskar)
- **PVC-handskar** (Center Plast v.m.)
- **Eingangshandskar** (Latex gummi)
- **Arbeidshandskar** (svínaskinn, oksahúð, o.a.)
- **Sveisihandskar**
- **Wirehandskar**

Stórt úrval av flaka- og kryvjingar-knívum

Eisini fáast vælumtóktu knívhvess-ararnir

Heil- og smásøla

Pf. Herman Winther

Tlf: 361320 • 361620 • fax: 361158 • FO-240 Skopun

Beinleiðis til Oslo á føroyskum veingjum

Orð og myndir:
Torleif Johannesen

Leygardagurin 22 juni, var ein serligur dagur hjá føroyska flogfelagnum Atlantic Airways. Tá flugu teir fyrsta beinleiðis túrin til Gardemoen lufthavnina í Oslo.

At flúgva uppá Norra, er ikki naka nýtt fyri Atlantsflog, tí í tvey ár hava teir flogið til Stavanger. Henda rutan hevur gingi hampuliga væl, men ynskir hava verið frammi frá mongum síðum um, at havt eina beinleiðis rutu til Oslo. Grundgevingin er tann, at Gardemoen er ein middepil fyri allari innanríkisflogferðslu í Noregi.

Nú er so gjørligt at koma til Noregi við Atlantsflog, bæði mikudag og leygardag. Mikudag millumlendir flogfarið í Stavanger á veg til Oslo, meðan leygardag er beinleiðis samband til Oslo.

Á fyrstu beinleiðis ferðini til Oslo var væl av fólki við. Hetta fagnaðist stjórin í Atlantsflog, Magni Arge um. Í Gardemoen var móttøkan góð. Har var eisini skipa fyri einum hátíðarhaldi, har røður vóru hildnar, gávur handaðar og ymiskt leskiligt at var at koyra í munnin. SAS umboðar Atlantsflog í Gardemoen.

Magni Arge, stjóri í At-

Atlantic flýgur nú beinleiðis til Oslo.

lantsflog, nevndi m.a. at serliga tríggar ársókir lógu sum grund fyri nýggju rutuni. Tær vóru oljivinnan, fiskivinnan og so teir mongu føroyingarnir sum búgva í Noregi. Hann nevndi eisini, at Atlantsflog støðugt økir um sítt virksema, og at Oslu er triði norðurlendski høvuðsstaðurin sum teir flúgva til.

Kærkomið samband Á fyrstu beinleiðis ferðini hjá Atlantsflog til Oslo, vóru umframt ferðafólk og fjølmiðlar, eisini onnur við. Ein av teimum var Palli Ziskason í Klaksvík. Hann arbeiðir á skrivstovuni hjá reiðaríðunum Christian í Grótinum og Norborg.

Palli sigur, at teirra reiðarí hevur brúkt Atlants-

flog nógv, og at teir eru væl nøgdir við samstarvið. Teir hava fleiri ferðir nevnt fyri Atlantsflog, at tað hevði verið gott við eini beinleiðis rutu til Oslo - serliga um summar-ið.

Grundgeving hansara er tann, at fleiri av føroysku nótaskipunum landa í Noregi um summari, og tí skifta tey manning ella ein part av manningini har yvuri. Rutan til Stavanger hevur passa illa fyri sjómennirnar, tí teir altíð hava verið noyddir at flogið víðari til Oslo, og so innanríkis. Við beinleiðis sambandi til Oslo, verður tað bæði lættari og skjótari.

OSLO tur-retur

Gamalt ynski uppfyllt Ein av teimum mongu føroysku sjómennunum, sum sigla við norskum skipum, er Høgni Waag

Magni Arge, stjóri í Atlantsflog, handar Bjørn Vinge, tekniska leiðaranum í Gardemoen, gávuna, sum var eftirgjørdur grinda-reiðskapur.

Høgnesen á Toftum. Hann er eisini formaður í felagnum "Føroyskir fiskimenn uttanlands". Høgni er fegin um Føroyar -

Formaðurin í felagnum: "Føroyskir fiskimenn uttanlands", Høgni W. Høgnesen, fegnast um nýggju rutuna.

Oslu rutuna. Hetta er eitt gamalt ynski hjá honum og hjá felagnum, sum nú gongur út.

Høgni metir, at uml. 200 føroyskir sjómenn sigla við norskum skipum. Flestu teirra búgva í Føroyum. Nýggja rutan kemur væl við hjá teimum.

Hann sigur, at tað er gott, at Atlantsflog flýgur fyrrapartin úr Føroyum, tí so kunnu teir náa innanríkisflogferðsluna í Noregi og soleiðis koma uppá pláss sama dag. Tá teir skulu heimaftur, kann tað hinvegin vera óheppið at fráferðin er so tíðliga á degnum.

Flestu føroysku sjómennirnir sigla út frá Ålesund og Tromsø

Sigast má, at Høgni hevur verið - og er framvegis ein góður kundi hjá Atlantsflog. Frá 1983 til 1991 sigldi hann við danskum skipi, og tá fleyg hann uml. 10 ferðir millum Føroyar og Danmark hvørt árið. Frá 1991 til 1993 sigldi hann í Grønlandi og fleyg árliga fleiri ferðir millum londini. Síðani 1993 hevur hann siglt við norskum skipi, og hevur flogið millum Føroyar og Noreg uml. 12 ferðir árliga.

Hóast Høgni hevur flogið rættiliga nógvar ferðir til Føroyar hesi seinastu 20 árin, so hevur hann ongantíð enn upplivað ikki at sloppið niður í Vágum. Einaferð er hann ikki sloppin til hús sama dag - vegna ódnarveður í Vestmannasundi.

Hjørleif Joensen

- Alt á einum stað...

 Tlf. 332379 & 210379
 Fax: 332914

 - Heildarloysn
 - Bókhaldsvirki

 - Telduútgærð
 - Fiskireiðskapur

 - Bátuútgærð
 - Bátuútgærð

Alt á einum stað

Bókhaldsvirki

- Roknskap
- Teldur
- Telduútgærð

Elsta bókhaldsvirki í Vágum. Í 26 ár hava vit avgreitt øll viðurskipti í hesum sambandi. Hava bókhald fyrri virkir innan flestu yrkisgreinar. Vit selja, umvæla og viðlíkahalda teldur, eisini hava vit alt innan telduútgærð.

Alt innan snellu- og línufiskiskap.
 t.d.: Nylon, húkar, lodd, svøvlar,
 línu, línuhúkar, vørp o.a. Eisini
 útgærð til frítíðarfiskarar.

Sjóbúð

- Fiskireiðskapur
- Nautiskútgærð
- Bátútgærð
- Sjóklæðir

Radarar, ekkolod,
 plottarar, vhf, ljóskastarar,
 antennur, kumpassir o.a.
 Viskarar, kontaktir, floytur,
 lúðrar, filtur o.a. Oljuklæðir,
 styvlar, handskar,
 termoundirklæðir, draktir
 o.a

Hjørleif Joensen

Bókhaldsvirki & Sjóbúð

FO-370 Miðvágur

tel 332379

fartel 210379

www.vagabokhald.com

vagabokh@post.olivant.fo

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgærð
 Radar við ARPA og Plottara
 Ekkolodd-útgærð
 Sonara-útgærð
 Navigatións-útgærð
 Navigatións Plottara
 Autopilot - stór og lítil skip
 Autopilot - til bátar
 Satellite Kumpass - 3xGPS
 Satellite - Navigation
 Satellite - Kommunikatións
 Satellite - Sjónvarp
 Trol-sensarar og kabinet
 Gyrokumpass

Furuno/Silor/JRC/I-Com
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/Simrad/kaio-
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
 Furuno/Robertson/Sperry
 Timco
 Furuno
 Furuno/Simrad/JRC
 Furuno/T&T/Sailor
 Applied/Sea Tel
 Scanmar/Simrad
 Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
 Sjálvandi hava vit
 útgærð til GMDSS
 SYN og Service,
 sum vit eisini gera

Bjargingarútgærð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar,
 bjargingarvestar, eldslokkkiútgærð, bjargingar og
 trygdarútgærð.
 Umboð fyri kenda
 danska merkið
 "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslokkjarar
- Eldðøvringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

 Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
 Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

Eysturoyar Reingerð

 Postboks 41 • FO-650 Toftir • tlf./fax: 44 89 88
 fartlf: 22 53 50 • teldupostur: nch@post.olivant.fo

vit hava... ...alt til línu- og snellufiskiskap

Vit senda um
alt landið

- Svøvlalínu frá 3,5 mm til 9 mm. Tygum avgera sjálvur, hvussu langt skal verða millum svøvlarnar
- Stórt úrval av teymum og húkum
- Eisini sjóklæðir frá innast til uttast

TEYMAVIRKIÐ PF

 Heiðavegur
 FO-620 Runavík
 Tlf: 447265
 Fax: 448244
 Fartlf: 219412

T-postur: teymavir@post.olivant.fo

Tosið tí altíð fyrst við okkum!

Ja takk!

 Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum
 fyri bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ópostað - vit gjalda postgjald

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið • postsmoga 58 • FO-110 Tórshavn

Tlf: 31 15 69 • Fax: 31 87 69

T-postur: ff-blad@post.olivant.fo

Aftur í føroysku fólkasálini

Við próvtøkulok á Føroya Sjómansskúla var Óli Jacobsen gestarøðari. Her verður endurprentað hansara røða:

Fyrst vil eg takka fyri møguleikan at siga nøkur orð her í dag. Eg havi nú meira ella minni í meira enn 30 ár havt høvi til at fylgja próvtøkulok her á Sjómansskúlanum. Tað hevur verið hugaligt at síggja okkara dugnaliga ungdóm fara út higani at gera Føroyum heiður bæði úti og heima.

Hyggjandi at hesum ungfólkum í besta blóma, má eg ásanna, at eg eri ikki ungur longur. Tí neyvan nakar av tykkum hevur verið føddur, og langt frá tí, tá eg var fyrstu ferð til próvtøkulok í 1971.

Eg vil taka upp eitt evni, sum ikki vanligar hevur verið roknað sum eitt fakfelagsmál. Eg eri nú í mínum 32. ári sum valdur formaður í Føroya Fiskimannafelag. Tey fyrstu 29 árini vóru míni fremstu áhugaðki sáttmálar, prosentir, fiskaprisir og tilíkt sum sjálvsagt er týðningi fyri fiskimenn.

“Anna”

Men tá hendi nakað, sum gav mær eitt heilt annað innlit í tað øki, sum eg hevði arbeitt við í so nógv ár. Felagsstjórnin í FF fór á sumri 1999 til Íslands at vitja okkara felagar har. Í hesum sambandi høvdu vit ætlanir um, sum ein part av programminum, at leggja krans á føroysku fiskimannagravirnar í gamla

Varastjórin Petur Hans Dahl heldur røðu vegna skúlan.

kirkjugarðinum í Reykjavík. Eg visti einki annað um hesar enn, at her lá manning av “Onnu” í aðrari grøvini og av “Acorn” í hinari. Eg helt, at eg mátti fara at kanna søguna aftanfyrir, áðrenn vit fóru. Viðvíkjandi “Onnu” fann eg útav, nær skipið var farið, og tað var júst 75 ár frammanundan í 1924, og fór so at leita í gomlum bløðum eftir nærri upplýsingum. Tá kom eg eftir, at skipið var av Toftum, og eg kendist við nøvn, sum kundu bent á, hvørjir eftirkomararnir vóru hjá

teimum, sum vóru við. Eg vildi fyri ordans skuld skuldi siga onkrum teirra frá, so teir skuldu vita um tiltakið. Og tá fór nakað at henda. Tá hetta frættist millum eftirkomararnar, gekk bert ein lítill løta, til teir fyrstu høvdu bílagt sær ferðaseðil til Íslands at vera við, og tað var skjótt, at flogfarið varð fult, og tað sum vit høvdu ætlað at vera ein vanlig kransálegging, gjørdist eitt hátíðarligt minningarhald um hesa hending, sum var so syrgilig, sum hon kundi vera. Skiparin

hevði av góðsligheit tikið ein ungan drong við, sum hevði havt tuberkular. Tá teir komu til fiskiskap, fer drongurin upp at bløða, og teir sigla inn á Grindavík við honum. Stutt frá Grindavík verður siglt á eitt sker, og allir 17 umborð umkomast. So við og við vórðu 14 lík funnin, og tey vórðu grivin í Reykjavík.

Ikki fyrr enn tá gjørdist eg varur við, hvussu djúpt hesar hendingar framvegis stinga. Her komu børn og aðrir eftirkomarar at sýna sínum næstringum, sum vóru deyðir tríggar fjórðingsöldir frammanundan, ein seinasta heiður.

Tvær myndir

Tað er tvær hendingar sum framvegis standa ógloymandi fyri mær í hesum sambandi. Tann fyrri var at síggja ta 82 ára gomlu konuna liggja á knæ á grøvini hjá pápa sínum. Hon hevði sagt honum farvæl sum 7 ára gomul, og hon hevði ongantíð havt møguleikan at taka rættiligt avsked við hann. Og hetta hevði hon kent sum ein sakn. Men nú hon var blivin elli gomul, kundi hon endiliga siga pápanum farvæl og kanska fáa eitt sindur meira frið í sinnið.

Hin myndin er frá teirri sjónvarpssending, ið varð gjørd aftaná ferðina. Í heimunum hjá teimum,

Formaður Føroya Fiskimannafelags, Óli Jacobsen, heldur hesa røðu í sambandi við at prógv vórðu handað á Føroya Sjómansskúla.

sum vóru farnir, hingu nakrar myrkar og dökkar myndir frá jarðarferðini í 1924. Ein av teimum var av níggju kistum í dómkirkjun í Reykjavík. Men í sjónvarpssendingini tók dóttir til skiparan hesar myndur niður av veggnum við teirri grundgeving, at nú føldi hon seg hava tikið avsked við pápan, sum um hon hevði verið við til hansara jarðarferð. Sostatt var ikki longur brúk fyri hesum myndum á veggnum. At hava medvirkað til hetta er ikki minsta avrik, um tað ber til at siga tað so, sum eg havi verið við til.

“Acorn”

Hin gravsteinurin í Reykjavík er yvir teir sney menninar, sum brendu umborð á Acorn í 1928. Hetta var ein heilt ræðulig hending, har ein pápi var merktur í útsjónd fyri lívið eftir til fánýtis at hava roynt at bjarga sínum 17 ára gamla soni frá at brenna í hel.

Hesi gravstøð minna okkum um, at tað er ikki altíð, at alt hevur verið ein sjálfvylgja. Tey, sum hava lagt grundarlagið fyri okkara vælferð, hava goldið í dýra dóma og í nógvum førum við tí dýrasta sum tey áttu, nevniliga lívið.

“Ernestine”

Í 2000 var eg eisini við at skipa fyri eini ferð har Ernestina var farin á land 70 ár frammanundan. Hetta er eisini ein merkisverd søga um eitt ótrúligt avrik, og eisini um hvussu nógv menniskjan kann útstanda og kortini koma burtúrur tí. Skipið var farið á eitt sker eitt kavaroksódnarkvöld. Allir menninir fóru uppí rygningin. Morgunin eftir vóru 8 mans farnir fyri borð, og hinir høvdu ikki útlit fyri øðrum. Tá er tað, at Ziska Jacobsen sigur seg vilja royna at svimja í land og fáa enda fastan. Og tað ótrúliga var, at tað

Tað vóru 33, sum tóku prógv henda dagin

Ein av nýggju skipsførarunum var tann 24 ára gamli Alfred Tórason Jacobsen av Eiði. Sum rímligt er møttu foreldur og omma og abbi upp henda stóra dagin. Omman er Andrea og abbin Alfred. Mamman er Anvør og pápin Tórus.

eydnaðist at bjarga 17 monnum undir ringast hugsandi umstøðum fyrst í land og síðan úr fjøruni upp í bergið fyri og so at leita upp hús.

Eg fari heldur ikki at gloyma hátíðarhaldið, har eftirkomarar hjá teimum sum mistu og sum yvirlivdu kundu sameinast í minningini um hesa hending. Á samkomuni sum var aftaná, greiddi sonur ein sum yvirlivdi frá, at hann sum smádrongur við pápa sínum var kominn inn til Ziska, har tað eisini vóru aðrir skipsfelagar frá “Ernestinu” inni. Hyggjandi eina ferð inn í stovuna, kundi hesin lítlí ikki skilja, at fyra vaksnir menn kundu sita og halda um hvønn annan. Men seinni kom hann at skilja hetta!

Gav sítt lív fyri vinin Tað kundi verið greitt frá nógvum sorgarleikum. Men í 1927, t.v.s. nú fyri 75 árum síðani, fór fram ein hending, sum bæði var hjartaskerandi og hjartanemandi, og sum ikki eigur at verða gloymd. Hetta var tá “Florence” var ásigld, og stóribátur samstundis var oyðilagdur av stoytinum. Jaspur

Tausen, búsitandi á Eiði, var bestimaður, og hevði sum slíkur verið við til at biðja fólkið. Teirra millum var ein eldri eiðismaður, Marius, sum var vinmaður hjá Jaspuri. “Florence” fór at søkka, og neyðugt var at fara í bátarnar, t.v.s. bátin, tí hin var jú brotin. Men tað var bert pláss fyri 10 monnum í tí báti, sum eftir var, og teir vóru 17 mans. Hetta var í sær sjálvum ein ræðulig støða at koma í at skula taka støðu til, hvør skuldi bjargast og hvør ikki. Jaspur var ein teirra, sum í fyrsta umfari kom í bátin. Men sum yvirmaður helt hann tað ikki vera hóskaði, at hann skuldi verða bjargaður, meðan hansara gamli vinmaður, sum hann sjálvur hevði biðið við, skuldi drukna. Jaspur tók tað einastandandi stig at fara upp aftur á tað søkkandi skipið og til tann víska deyða, samstundis sum hann bað Marius um at taka sítt pláss. Á hendan hátt kom Jaspur, sum var í sínum bestu árum, bert 35 ára gamal, at lata lívið fyri vinmannin. Heima sat kona hansara sjúk av tuberklum við 6 smáum børnum.

Framhaldið av hesi søgu

vísir eisini eitt sindur av teimum lyndiseyðkennum, sum eyðkendu okkara forfedrar. Marius og dóttir hansara Marin, sum ongantíð giftist, nýttu restina av teirra tíð at hjálpa teimum, sum sótu eftir Jaspur. Og tað endaði við at Marin gjørdist sum ein partur av familjuni hjá honum.

“Riddarin”

Tað kann verða rímligt at nevna nakrar “rundar” dagar fyri vanlukkur á sjónum. Í 1927, t.v.s. eisini fyri 75 árum, hálvdist ein bátur av “Riddaranum”, sum hevði verið inni á einum fjørði á Eysturlandinum at avrokna ein bónda. Tá umkomust 7 av 8 monnum, og av hesum liggja 5 grívnir á Seyðisfjørðinum.

“Laura” og “Immanuel”

Og júst í ár eru 70 ár síðani, at “Laura” og “Immanuel” gingu burtur í sama ódnarveðri og út við 40 mans umkomust. Tøl, ið vit als ikki kunnu ímynda okkum, ikki minst tí ofta komu flestu menninir úr einstakari bygd. Eitt dømi um hetta er í Søldarfirði, hagani stórir partur av manningini á

“Immanuel” kom. Tá doyði eisini táverandi formaður í Føroya Fiskimannafelag, Hans Jacob Havstreym, sum júst var blivin valdur til formann, 27 ára gamal. Hans Jacob hevði framúr evnir og hevði uttan iva gjørst ein av okkara fremstu oddamonnum innan politikk og fakfeløg, um honum hevði verið lív lagað.

Seinasta einkjan frá “Immanuel” Mia Mikkel-sen í Gøtu, fylti annars 97 ár nú um dagarnar.

Meira millum himmal og jørð Her kann verða nevnt, at í sambandi við tær flestu av hesum ólukkum hava verið fleiri frásagnir um, at tað er meira millum himmal og jørð. M.a. stakk Helena, mamma Eiler og Sámals Jacobsen, upp úr svøvn eina náttina, har hon sá mannin Sámals í oljukturum, sum sjógvurin rann úr og hann segði: “Hetta gjørdist okkum ein skaðsýðingur”. Og hetta var júst ta náttina hildið var at “Immanuel” gekk burtur.

Fyri at draga samanum kann sigast, at í hesum og líknandi hendingum liggur ein stórir partur av okkara fólkasál og av okkara arvi frá forfedrunum. Men sakin er bert tann, at tað eru tey fægstu, sum eru var við hetta. Og tey sum ung eru, vita nóg illa um at umstøðurnar veruliga hava verið hesar hjá teirra og okkara forfedrum.

So er spurningurin,

Millum gestirnar var “gamli” sjómansskúla-stjórin Poul Johannes Johansen, sum nú er blivin 70 ár. Vinstrumegin hann er lærarin á skúlanum Ólavur á Heygum og høgrumegin sonur Poul Johannes, sum eisini umboðaði Mærsk.

Millum teir sum fingu premiu var tann 21 ára gamli Jan Eidesgaard Høghamar av Eiði.

hvát endamálið er við at føra hetta fram í dag.

Nærmasta frágreiðingin er kanska at sleppa tykkum ungu undan sum hjá mær at nýta 30 ár at gerast varur við tað, sum eg gjørdist greiður yvir í kirkjugarðinum í Reykjavík.

Hetta kann eisini gera sítt til, at vit virðismeta tey framstiga, ið eru hend hesi lutfalsligu fáu árin, uttan at vit gloyma tað farna.

Eg fari at ynskja tykkum øllum hjartaliga tillukku við próvnum við ynski um góðan byrð framyvir.

Hesir hava tikið prógv á Føroya Sjómansskúla á sumri 2002

Skipsførarar:

Dánjal Jákup Berg, Hvalba
 Allan Lamhauge Hammer, Kollafjørður
 Rógvi Heinesen, Tórshavn
 Pauli Gregor Hentze, Syðrugøta
 Alfred Tórason Jacobsen, Eiði
 Bjarni Dánjalsson Jacobsen, Vestmanna
 Jón Helmsdal Jacobsen, Klaksvík
 Tóroddur Niclasen, Hvalba
 Sigmund Anfinnson Norðfoss, Tórshavn
 Hans Levi Øster, Tvøroyri
 Hjalti Bjørgheim Rasmussen, Klaksvík
 Jógvan Sofus Vilhelmsen, Klaksvík

Hesir skipsførarar fingu premiu:

Pauli Gregor Hentze fekk ur frá reiðarinum A. P. Møller
 Alfred Tórason Jacobsen fekk pennasett frá Dansk Navigatørfelagnum
 Tóroddur Niclasen fekk klokkesett frá Tryggingarfelagnum Føroyar

Skiparar:

Thomas Augustinussen, Vágur
 Allan Hogni Klode Davidsen, Sørvágur
 Ingi Ellingsgaard, Eiði
 Rúni Hansen, Hoyvík
 Jan Eidesgaard Høghamar, Eiði
 Marius Joensen, Tvøroyri
 Rikard Herup Johansen, Sandavágur
 Jóhan Óli Müller, Kvívík
 Bjarti Lind Nattestad, Hvalba

Hesir skiparar fingu premiu:

Jóhan Óli Müller fekk pennasett frá Dansk Navigatørfelagnum
 Jan Eidesgaard Høghamar fekk klokku og barometur frá Skipafelagnum Føroyar
 Bjarti Lind Nattestad fekk kikara frá J. C. Hempels Legatfond

Heimaskiparar:

Brian Anthoniussen, Tórshavn
 Jan Breiðaskarð, Signabøur
 Bárður Kjartansson Egholm, Eiði
 Martin Gøte, Norðragøta
 John Leif Suni Hammer, Tórshavn
 Jóhannis Jónson Hansen, Sørvágur
 Hanus Debess Højgaard, Tórshavn
 Kjell Johansen, Strendur
 Sverrir Bjørn Kjærbo, Skopun
 Janus Petersen, Húsavík
 Gunleif Lyngvej Poulsen, Sandvík
 Poul Carl Sørensen, Trongisvágur

Hesir heimaskiparar fingu premiu:

Bárður Kjartansson Egholm fekk barograf frá Skipara- og Navigatørfelagnum
 Janus Petersen fekk kikara frá Føroya Sparikassa
 Kjell Johansen fekk Alisfrøði, Fiskivinna og Fiskivinnu-mál 1-3 frá Føroya Fiskimannafelag

Fiskivinnan er ein lívsstíllur

Við próvtækulok á fiskivinnuskúlanum í Vestmanna helt Kaj Leo Johannesen hesa røðu:

Góðu næmingar, lærarar og avvarðandi

Eg vil takka fyrri at verða boðin við fyrri at siga nøkur orð fyrri tykkum, sum hava tikið eitt stig víðari innan fiskivinnuna. Tit hava við hesi útbúgving fingið ábyrgd av fiskivinnuni, soleiðis at hon framhaldandi kann mennast til ta bestu í heiminum; tað kunnu tit gera - partvís við vitan, sum skúlin hevur givið.

Tað er eingin loyna, at fiskivinnan manglar fólk, sum hava tikið útbúgving, soleiðis at alt kjak um menning innan fiskarí, framleiðslu og sølu kemur á hægri fakligt stöði.

Ta bestu marknaðarføringina fyrri fakliga stöðið hjá tykkum er fingin gjøgnum European Business Game, við at næmingar hava víst, at teir eru mentir at kappast á jøvnum føti við okkara vinir og kappingarneytar í Europa.

Tit hava gløggssemi og hugskot, sum ikki bara kappast, men eisini vinna kappingar av slíkum slag; hinvegin sær tað út til at vera ringt at fáa íleggjarar ella bankar við í hesar verkætlanir.

Ítrótturin kundi lært av fiskivinnuskúlanum

Ítrótturin kundi lært av Fiskivinnuskúlanum við at broytt orðingina: "vit eru við fyrri at læra" til "vit eru við fyrri at vinna", tí uttan mun, um vit vilja ella ikki, so eru vit øll meldaði til alheims-kappingina um at gerast best innan fiskivinnu á landi og sjógvi

Tað er lætt at proklamera flosklar um, at vit skulu vísa fiskivinnuni størri ans, men vit mugu eisini kunna siga - og vísa í verki - at vit náa settum málum.

Politiski myndugleikin hevur onga meining havt um fiskivinnuna á landi, men einans á sjógvi. Tó eru allir samdir um, at tær loysnir, sum gjørdar vórðu í '92, vóru kreppuloysnir.

Tá so fiskivinnan í 2002 heldur fram at virka eftir politiskum kreppuloysnum, so sigur tað seg sjálv, at vit ikki síggja nakran váðafúsan kapital.

Lønsemið tað besta Vit hava fyrri stuttum havt seminar um lønsemið í føroysku fiskivinnuni. Niðurstøðan var, at okkara kappingarføri var tað besta; tann viðkomandi spurningurin hesum viðvíkjandi er, hví torir so

biða í minst 5 ár fyrri at fáa avkast. Hettar eru íleggjarar, sum eru professiønnellir, sum trúgva uppá eitt hugskot, sjálv um verkætlanin ella virkið gevur hall tey fyrstu árin.

Vit mugu staðfesta, at tað at virðisøkja okkara fiskavørur ikki hevur gingið sum ætlað. Hyggja vit eftir útflutningshagtlum, so síggja vit, at vit enn eru nógv best at framleiða til industri og sokallað hálvfabrikata.

Vit skulu arbeiða fram ímóti einari felags marknaðarføring av føroyskum vørur uttanlands, eftirsum eingin føroysk fyrirtøka er sterk nokk til einsamøll at lyfta eina veruliga marknaðarføring. Her hugsu eg ikki um ta einkultu vøruna, men um

Tilráðingar frá ICES

ICES kemur við tilráðingum á hvørjum ári um, hvussu stórt trýstið á fiskastovnarnar eigur at vera.

Vit hava longu nú fingið treytir at merkja okkara fiskavørur. T.v.s. at vit skriva á etikettir ella "labels", at henda liðugtvørur er fiskað í øki FAO 27 Northern Atlantic. Hetta er sjálvandi ikki av tilvild, tí um ICES í framtíðini kemur at siga, at veiðitrýstið skal minkast ella vaks við t.d. 20%, so skulu vit fylgja tilráðingum, ella koma okkara liðugtvørur at verða bannaðar á ES marknaðinum - so einkult er tað.

Taka vit rávørutilgongdina um allan heim av

gerast stabilur útbjóðari av botnfiski.

Noreg rokna við at ala 370.000 tons av toski innan 10 ár, so her er ein hóttan ella ein møguleiki hjá okkum. Tað er eingin ivi um, at aling av botnfiski kemur at hækka í stóran mun tey næstu árin; hettar er nærliggjandi fyrri at fáa javnvág í alheims útbjóðing og eftirspurning.

Lat okkum taka USA og hvørjari kapping, vit eru upp ímóti. Innkeypararnir á handilsmiðstöðum og matstovum kunnu til dømis, um tey keypa høsningarar ella alifisk, gera sáttmálar 18 mánaðir fram í tíðina, hvar keypararnir eru tryggjaðir fastan prís, stabila levering eftir einum fastløgðum

vatnsfiskur, sum í vekt kann viga upp til 9 kg. Hann veksur skjótt og er ógvuliga lættur at ala; kjøtið er hvítt, góður konsistensur, smakkar væl og er eitt nú skjótt á veg fram í USA sum erstatningur fyrri eitt nú tosk.

Kostnaðurin av at ala eitt kg av hesum fiski er uml 5,00 kr./kg. Samanbera vit til dømis (laks) Salmo Salar, ið vit kenna, so er kostnaðurin av at ala eitt kg uml. 17,00 kr. Tað, sum sjálvandi hendir, er, at forbrúkarin keypir alsamt meira av eitt nú Tilapia liðugtvørur, eftirsum tær eru bíligar og hava eina stabila góðsku; tú veitst at hvørja ferð tú keypir, fært tú tað, sum tú væntar.

Framtíðar heimstørvurin av fiskavørur veksur við umleið 0,5 til 3,0 % um árið í miðal, hettar merkir í miðal at tørvurin í ES veksur áriga við uml. 650.000 tons um og 250.000 tons um í USA. Við árslok 2005 vil tað vera ein ónøktaður tørvur uppá 20 milliónir tons um árið, og í ár 2010 vil tann ónøktaði tørvurin liggja uppá 40 milliónir tons um árið, tað er bert ein máti at nøkta henda tørv, og tað er við aling.

Vit fáa av og á spurningin, hvat lívsstarv vit høvdu valt, um vit sluppu at velja umaftur. Fyrri meg er eingin ivi, eg hevði valt fiskivinnuna enn eina ferð; størsta grundin, til at eg enn eina ferð hevði valt fiskivinnuna, er einkult tann at fiskivinnan er ikki eitt arbeiði, men ein "lívsstíllur", sum er førur fyrri at broyta mítt sinnalag, fleiri ferðir um dagin.

Næmingarnir á myndini eftir prógvhandanina 27.juni 2002 eru:

Hjördis Gregersen, Syðrugøta, Poula Gregersen, Syðrugøta, Sjúrdur Hammer, Tórshavn, Sólrún Dánjalsdóttir, Vestmanna, Dan Thomsen, Froðba, Henning Drangá, Skopun, Hanna Joensen, Syðrugøta, Trygvi Sigurðsson, Klaksvík, John Kári Midjord, Argir, Mariann á Válinum, Vestmanna, og Jóhanna H. Jacobsen, Tórshavn

eingin at gera iløgir í eitt nú fiskivinnuna á landi, tá hon er so kappingarfør??

Vit mugu politiskt seta pening av til útbúgving og gransking og fáa í lag eitt betri samstarv millum Útbúgving, Gransking og Vinnulív.

Menning av fiskavørur

Tað verður tosað nógv um "menning" av nýggjum vørur, soleiðis at virðið av okkara fiskavørur gerst hægri. Hetta kann einans gerast við at vitan og kapitalur finna saman; her hugsu eg um kapital, sum veruliga er risikovilligur, og sum kann

tað samlaða "image", sum brúkarin kennir aftur, hvørja ferð hann keypir føroyskar fiskavørur. Í hesum sambandi eru vit eisini noydd, í størsta álvara, at hugsa um, hvussu vit koma úr triðjalandstøðuni móttvegis ES.

Hvat verða so krøvini og framtíðaravbjóðingarnar til okkum, sum fiska, framleiða og selja fiskavørur? Krøvini verða herd - eingin ivi um tað; her hugsu eg serliga um umhvørvið og sporingina av fiskinum frá havinum til endabrukaran.

botnfiski, so var hon í '98 uml. 9 milliónir tons. Síðani tá hava vit havt eina minking, soleiðis at nøgðin nú er 7 milliónir tons, og tað liggur stabilt, men tann stóra framgongdin innan rávørutilgongd liggur innan aling av botnfiski, sum eisini kann gerast ein einastandandi møguleiki fyrri okkum, at

rammusáttmála, og ikki at gloyma, eina høga góðsku, hetta gevur okkum spennandi og stuttligar avbjóðingar í framtíðini.

Kapping frá menningarlandum Afrika, Taiwan, Chile eru bert nøkur lond, sum ala eitt fiskaslag, sum nevnist "Tilapia". Hetta er ein fes-

Einaferð enn til tykkum, sum eru liðug á Fiskivinnuskúlanum: Hjartaliga tillukku við útbúgvingini og skal mín boðskapur vera: "Verið móti øðrum, sum tit vilja, at onnur skulu vera móti tykkum".

Takk fyrri øll somul

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gegur
MEIRI
MINNI

Meslingagrindin

Frásøgn eftir Jacobinu í Lambanum

Føroyingar hava fyrra partin av hini øldini verið heimsøktir av fleiri sóttum. Tann ringasta var tuberklarnir. So er eisini at nevna nátasjúkuna. Í seinasta blaðnum høvdu vit eina frásøgn frá meslingum í 1916. Vit fara at tríva aftur í hetta árið. Men fyrst og fremst far vit at lýsa meslingagrindina í Gøtu í 1935, sum eisini er eitt gott dømi um livikorini hjá okkara forefedrum. Hesa áhugaverdu frásøgnina hava vit fingið frá

Jacobina í Lambanum í Fugla-firði, men sum vaks upp í Gøtu. Frásøgnin var fyrstu ferð frammi á seinastu nýggjársveitsluni í Filedelfia í Gøtu. Vit hildu hana hava ein slíkan almennan áhuga at vit bóðu um at sleppa at endurgeva hana. Vit hava sett onkrar frágreiðingar í klombrum. Men frásøgnin er henda:

At taka úr blaðnum

Síðurnar 11, 12, 17 og 18 kunnu takast úr blaðnum

Jacobina í Lambanum. Hon var gift við Solberg, sum var ein av trúføstu álitismonnunum hjá FF í Fuglafirði.

Á heysti 1935 varð rópt grindaboð. Tað var Grækari í Guttastovu, pápi Martinus og abbi Haldgrím Gregersen, ið gjørdi eitt gallróp har niðri í Oyri, og hann hevði so kraftiga rødd, at um tað var mitt á nátt, so hevði øll bygdin vaknað, men hetta var nú um morgunin

Tá var rokan í bygdini, tí ikki var nøkur grind deyð í Gøtu eitt mannaminni, so ein kann ætla, at fólk gleddu seg. Eitt ótal av konum fóru til handils, tí grindamenn krevja nógvan mat, og flestu konurnar fóru at baka breyð. Tað var ein hurli-vasi í handlinum hjá Jóan Lias, har hann við sveittabroti fylti mjøl í posar, vigaði og tók fyri, og konurnar vóru so ótolnar, at eg minnst fleiri, sum sjálvar fóru innum at fáa

sær, og tað var ikki vanligt tá. Eg keypti eisini mjøl, tí Lisabeth skuldi baka breyð.

Eftir at hava verið uppi á Toftini við mjølinum, fór eg rennandi til Norðragøtir, har drápið longu var byrjað. Tá ið eg kom til Gjár, møtti eg Óla Jákup, beiggja Sofus, (tað var heima hjá teimum, at Jacobina vaks upp), sum fór eitt ørindi til Syðrugøtir, men har var einki prát, tí vit skundaðu okkum bæði.

Stórir spritttørvur Á sandinum í Norðragøtu stóð abbi, vátur upp undir miðju og skar á háls. Blóð var í hárinum og skjeggnum, har hann stóð og brýndi knívin, júst tá eg kom oman. Tá hann sá meg, kom hann rennandi ímóti mær, og bað meg skunda mær aftur til Syð-

rugøtir at krógva spritt-dunkin í hjallinum. “Ger bara skjótt av, og goym hann í klædnaskápinum uppi á loft” segði hin gamli.

Tað var soleiðis, at vit á Toftini seldu spritt, sum annars varð nógv brúkt tá á døgum. Sprittið kom í “ankarum”, - tað er í småum tunnum. So varð spuns sett í, og alt bleiv tappað í plastikkdunkar, sum mundu taka ein 25 litrar hvør. Nú grind var, visti abbi, at tað uttan iva vóru nógvir grindamenn, sum aftaná drápið fóru at hugsa um at fáa fatur á einum ráka, men vit høvdu ikki loyvi at selja spritt at drekka, og tað vildi abbi heldur ikki.

Eg túskaði so aftur til Syðrugøtir at goyma sprittið. Komin hálvan vegin møti eg Óla Jákup, sum nú fór aftur í grind. Hann

var í sjeýnda himli, og greiddið mær frá, at hann hevði selt einum manni spritt, og fingið fleiri krónur afturfyri. Maðurin hevði sagt, at hann manglaði spritt til bátin hjá sær, og tí hevði Óla Jákup fylt honum uppí ein stóra fløsku. Maðurin var so fyndarblíður og hevði gildið ríkiligt fyri lógin.

Tað var bert ein dunkur í hjallinum, og hann var heldur ikki heilt fullur. Eg bar hann upp á loft og setti hann í klædnaskápið, sum abbi hevði sagt.

Vanlukku grindadansur Um kvøldið var grindadansur í Norðragøtu. Ein lítil dansistova stóð niðanfyri vegin, á oyri omanfyri har sum Fiskavirkid er nú, og har var fult av fólki. Onkur í dansinum hevur havt meslingar, ella

í hvussu er smittuna, tí øll, sum tað kvøldið vóru í grindadansi fingi meslingarnar, um tey ikki høvdu havt teir fyrr, men tað kom fyrst fram seinni, og grindin bleiv so nevnd “Meslingagrindin”.

Tað komu nógvir grindamenn inn á Toftini, og allir fingi okkurt at eta. Grind varð kókað alla náttina, og so hvørt sum menn troyttaðust í dansinum, komu alt fleiri á gátt. Nógvir avbygdamenn svóvu hjá okkum, og bæði í køkinum og í stovuni lógu menn á gólvinum. Eg minnst, at tað vóru Gjármen, sum vóru í stovuni. Onkur fór upp á ovastaloft, eftir seyðaskinum frá árinum fyri, sum vóru vaskað, og nú lógu har til turkingar. Tey vóru nú kastað niður, og breidd út á gólvini at liggja á.

Alt kvøldið og alla náttina komu menn inn og vildu keypa spritt. Tað var ótrúligt, sum teir pentaðu søgur saman um, hvussu stóran týðning tað hevði, at teir fingi spritt til antin bátin, kumpassina, ella okkurt heilt annað júst í kvøld, men einki batti, vit seldu ikki spritt, og vit áttu heldur einki, teir kundu bara hyggja sjálvir, hvussu sá út í hjallinum.

Øll fingi meslingar Bæði Sofus og Óla Jákup vóru smittaðir av meslingum. Mammubeiggja passaði Sofus, hann var yngri og altíð nakað forkelaður, meðan abbi passaði Óla Jákup. Nú var tað so, at tað gingi tvey sløg av meslingum. Tað slagið, har útslettið varð myrkari, var nógv tann verra sjúkan, og tað smittuna hevði Óla Jákup fingið,

Framhald á næstu síðu

Her síggja vit Onnu saman við dótttrini Oleu, sum er uppkallað eftir mostrini, sum doyði av meslingum í 1935.

Som greitt frá í greinini fingi tær báðar Anna og Olea meslingarnar sera ringar aftaná “meslingagrindina” í Gøtu. Anna hóraði við neyð og deyð

undan, meðan Olea doyði. Olea var fødd í 1913 og Anna í 1915. Tær hava tískil verið 22 og 20 ára gamlar, tá tær gjørdust sjúkar. Ein triðja systir, Tomasía, sum tá var 18 ár, gjørdist eisini sjúk. Men hjá henni gjørdist sjúkan ikki so álvarsleg.

Anna, sum nærkast teimum 87 árunum, ber sín aldur sera væl, og er sera skilagóð og fryntlig at koma á tal við.

Hon minnst væl henda vanlukkudag í 27. november 1935. Anna hevði ætlað sær at fara at skjóta harur saman við systkinabørnunum Jógvann Martin og Marsannu, sum vóru tvey av systkjunum á Kletti, sum vóru umrødd í seinasta blaði. Men mamman helt ikki, at hetta var nakað fyri konufólk at fáast við, so tær slerdu av. Men sama morgun eru grindaboð, og tá varð alt við haruskjótingini gloymt.

Tað var ein rúgva av fólki, sum kom til bygdina í samband við grindina nógva staðni frá, so líkindini fyri at ein smitta kundi breiða seg varð av teimum bestu. Olea arbeiddi í “pakkhúsinum”, tí gamla handlinum í Norðragøtu, og Anna varð boðsend at hjálpa til, tí so nógv var at gera vegna grindina. Tí hava tær verið serliga útsettar.

Tær báðar gerast sjúkar leygarmorgin tann 7. desember. Fyrst fingi tær fepur, sum so minkaði aftur sunnumorgunin, tá tær eru mestsum fepurfríar. Men út á dagin fer fepurin at økjast í stórum, og Anna minnst, hvussu hon merki at fepurin reykt

upp, og hennara fepur kom uppá 41,3 meðan hann hjá Oleu kom upp á heili 41,7 stig. Hósdagin eftir doyri Olea, og foreldrini fingi at vita frá læknanum, at Anna fór ikki at klára náttina. Tað stóð um liv nógva aðra staðni eisini. Tað sigst, at yviri hjá Johan Elias Gregersen lógu konan Suffía og synirnir Pól og Ólavur. Her fekk Johan Elias at vita, at hann kundi rokna við trimum líkum dagin eftir. Men so galið gjørdist ikki. Tey komu øll undan.

Tað, sum ráddi um var at skýggja og at sleppa sær undan smittuvanda. Og børnini vildu hava, at foreldrini Óla Jákup og Frederikka fóru í karantenu. Tey kundu enntá ikki fara at fylgja dótttrini. Tey høvdu alla grund til at ræðast meslingarnar. Fredrikka hevði í 1916 mist tvey systkin av meslingum. Hon var nevniliga systir til Onnu Sofíu á Kletti og Tummas í Funningsfirði, sum vórðu umrødd í seinasta blaði.

So tey bæði fóru í karantenu í húsunum hjá Høgna, soninum. Men tey komu eftir, at tað var býtt at vera saman við Høgna og konu hansara Marthu, um bert onkur av teimum varð smittað, so tey bæði fluttu í hús hjá beiggja Óla Jákup, meðan Høgna og Martha, sum var uppá vegin, eisini fóru hvør sær. Men tað hendi so einki hjá teimum. Serliga mamman tók tað tungt, at hon ikki kundi vera hjá døtrunum, meðan tær stríddust, men tær høvdu sjálvar biðið tey farið.

Grækaris var trúlov-
aður við Oleu. Seinni
giftist hann við Onnu.
Grækaris var fiski-
maður og skipari
allan sín manndóm.

Her er øll familjan avmyndað í 1933, tvey ár undan meslingagrindini. Standandi frá vinstru síggjast systkini: Anna, Kaja, Katrina, Høgni, Lisa, sum eisini doyði ung, Olea og Tomasía. Tey einastu sum eru á lívi, eru Anna og Tomasía. Frammanfyri eru so foreldrini Fredrikka og Óla Jákup Zachariassen. Fredrikka misti tvey systkin, sum greitt varð frá í seinasta blaði, og eina dóttur av meslingum, og tað var um reppið, at hon ikki misti tvær døtur. Hon doyði fyrst í 40-unum bert 65 ára gomul. Óli Jákup var ein av teimum, sum tók stig til at stovna Føroya Fiskimannafelag í 1910. og hann var annar av teimum 2 gøtumonnum, sum vóru við til sjálvar stovningarfundirnar í 1911.

meðan Sofus hevði nógv mildari meslingar.

Nakað aftaná løgðust bæði Sámál Jákup og abbi við meslingum, smittaðir av teimum ið teir, hvør í sínum lagi, høvdu passað. Og har var tað sama galdandi, abbi gjørdist nógv sjúkari enn mammubeiggi, ja, hann var so sjúk, at hann mundi doyð, og lítið mót var um, at hann fór at koma fyri seg aftur. (Tað ferðina kom Louisa inn úr Rituvík at hjálpa til, og eftirhondini so hasaði eisini hetta av).

Eg fekk eisini meslingar og legðist í songina sjálvan jólaaftan. Eg minnst, tá ið eg vaknaði jólamorgun, at eg føldi so góðan lukt úr køkinum, - steikt lambskjet - og eg minnst, at eg

lá og gleddið meg til ein leskiligan bita. So kom onkur umsiðir upp við døgurðanum, men tá var tað "bara" kókað kálvakjöt og eplir, og eg var sera skuffað. Men Lisabeth (fosturmamma Jacobinu) segði tá, at tey, sum høvdu fepur, skuldu ikki eta nakað sterkt ella steikt og heldur ikki sós, so eg mátti lata mær linda við kálvakjötinum. Nógv fólk í Syðrugøtu lógu hesa tíðina av meslingum, og tey sum høvdu teir myrku, vóru rættiliga sjúk. Eg minnst Suffia hjá Jóan Liasi lá, og hon hevði tað so ringt, at einaferð Lisabeth var har úti, og eg kom eitt ørindi út, segði hon við meg: "Heilsa teimum har heimi, at hon anir

enn". Suffia livdi tó nógv ár eftir at Lisabeth var deyð, so lítið vita vit kortini.

Mangul uppá líkberarar Meslingarnir vóru tá ein álvarslig sjúka, sum kravdi fleiri mannalív í Gøtu. Nevnast kunnu ein Óla Jákup á Túgum, sum bert var um 22 ára aldur, og 2 ungar systrar úr Norðragøtu, sum vóru so ringar, at onnur teirra doyði, meðan tað stóð um lív hjá mongum øðrum.

Eisini doyði ein eldri kona, sum vit nevndu Birta hjá Hendrikki, systir Poul á Rætt, og omma Jóhannes Husgaard. Eins og nú á døgum vóru øll gøtufólk jarðað í Norðra-

gøtu, tá var tað sjálvandi í tí gamla kirkjugarðinum. Vanligt var, at kistan varð borin allan vegin úr Syðrugøtu, men so var ikki, tá hendan Birta skuldi jarðast. Eg haldi, at flestu mennirnir í bygdini lógu við meslingum, og teir tí ikki kláraðu at bera, tí hesuferð bleiv kistan rógvin til Norðragøtu við einum lítlum árabáti.

Hetta kvøldið í grinda-dansinum sótu tveir fittir seldfirðingar uppi á bita-num og hugdu at dansinum. Annar pilturin var hin tá 8 ára gamli Asaf Olsen, sum eisini var tann fyrsti í Søldarfirði, sum legðist við meslingum. Stutt eftir vóru tey flestu í Søldarfirði eisini smittaði við meslingum, og stóðan

har var næstan eins ring og í Gøtu.

Vaccinering

Tá bar eisini til at vaccinera fyri meslingar, og um onkur hóast vaccinuna fekk sjúkuna, so varð hon ikki so ring sum annars. Meðan sjúkan herjaði uppá tað mesta í Syðrugøtu, kom Elia í Gutta-stovu, sum tá hevði boðstøð, niðan at siga við Lisabeth, at Koefod, læknin á sjúkrahúsinum í Klaksvík, spurdi um hann ikki kundi sleppa at brúka stovuna uppi á Toftini at vaccinera í. Jú, tað var ikki at siga, Lisabeth segði ikki nei, og so kom Koefod til Gøtir at vaccinera. Vaccinan tá, var blóð frá fólki, sum høvdu havt meslingar, og av tí at hetta var við at ganga undan, skuldi Elia eisini heilsa frá Koefod, um at heita á fólk, um at koma at geva blóð. Kanska onkur í Gøtu bjóðaði seg fram, tað skal eg ikki siga, men eg minnst, at bóndin í Lamba, hann vit nevndu Jóannes á Sýnini, kom heilt úr Lamba at geva blóð. Hetta varð so sprottað inn í eina æðr í lærinum, og virkaði sum vaccina.

Tá vaccinatióin byrjaði eitt kvøldið aftaná nátturða, varð eg koyrd í song, so eg veit ikki, hvør kom har í stovuna, eg hoyrði bara hvussu tey

hostaðu. Helst hava tey flestu longu tá verið smittað. Men abbi bleiv so vaccineraður, og tað gekk ikki so gott. Meðan hann ta náttina lá og svav, fór tað at bløða úr æðrini, har hann var sprottaður, og hann hevur hels bløtt meginpartin av náttini. Tá hann vaknaði, var alt tað bera blóð, og eg minnst, hvussu eg vamladist av madrassuni, sum bleiv burturbeind ella brend. Abbi fekk meslingar, og hann var so ringur, at hann mundi doyð.

600 gradir á Geilabø

Nógv lógu, og serliga ringt var tað í Norðragøtu. Tá ið tað stóð uppá tað ringasta varð sagt, at á Geilabø vóru tey so sjúk, at har vóru 600 gradir. Um hetta mundið, búðu eini 17 fólk hjá Tummas Jákup og Magdalenu á Geilabø, og siga vit, at 15 teirra høvdu melslingar í senn, so mundi hetta ikki verða langt av leið. Tann eina gentan, Ragna fødd í 1928, minnst væl, at hon hesa tíðina var sjúkra-systir, tí hon var longu frísk, tá øll hini lögðust. Fyri at klára dagin, fingur tey eina slags heimahjál, tó ikki við tí skipan, sum vit í dag kenna. Nei, har kom ein kona úr Fuglafirði, Hansina í Køk, út at halda hús, og so gekk Ragna henni til handa, bar teimum mat, tømde náttpottar o.s.fr.

Sorgarleikur í Jákupsstovu
Tað var eisini beint eftir at "Meslingagrindin" var í

Hetta eru húsini í
Jákupsstovu, har tær
tríggjar systrarnar
stríddust við
meslingum.

Tíðindastubbi:

Sveinagildi umborð á Ennibergi í Irmíngarhavinum

Tað er ekki sœrt av "festligheitum", sum kunnu koma fyrri umborð á trolara á fjarleiðum, og eiga kokkarnir sín serliga leiklut í, at slíkar lœtur gerast so hugnaligar og minniligar sum til ber.

Tann 5. maí var sveinagildi hildið umborð á Ennibergi. Tað var tann 25 ára gamli gøtumaðurin Hanus Martin Olsen, sum hendan dagin var avlærður sum elektrikari.

Hanus hevur lært í 4 ár á El-talvuvirkinum í Gøtu við Eyðuni Hansen sum lærumeistara.

Í samráð við lærumeistararan og yrkisnevndafyrirsitingina (fyrir Læruráðið) hevði Hanus fingið undantaksloyvi at fara til skips nakrar dagar áðrenn lærusáttmálatíðin var úti, og mynstraði hann sum 3. meistari hendan túrin, undir leiðslu av Hanusi í Gerðum, maskinstjóra. Túrurin byrjaði 16. apríl.

Sveinagildið varð hildið á tann hátt, at skipað varð fyrri eini lítlari samkomu í messuni um kaffitíð á kvøldvaktini, har m.a. skiparin og maskinstjórinn og meginparturin av vaktini var til staðar. Fyrirverandi læruráðsformaðurin, Jógvan Hammer, sum er fjarritari hendan túrin,

Fyrirv. læruráðsformaðurin handar Hanusi sveinabrævið

helt eina stutta røðu fyrri Hanusi, bar honum heilsan frá lærumeistararum og handaði honum sveinabrævið. Kokkarnir høvdu stákast og bakað lagkøkur til alla manningina og gjørt sítt til, at lœtan gjørdist so hugnalig sum gjørligt.

Dagurin, 5. maí, var eisini á annan hátt serligur fyrri Hanus, við tað at tað bæði var føðingardagur hjá konu hansara, Poulu, og samstundis eitt ára brúdleypsdagur teirra.

60 ára føðingardagur umborð á Ennibergi

Tann 7. júní fyllti Jógvan Hammer, ið er elsti maður umborð hendan túrin, seksti. Jógvan, fyrirverandi læruráðsformaður, sum í útvið 20 ár starvaðist við lærlingaviðurskiftum, hevur fingið farloyvi, frá starvinum sum undirvísingarleikari í mentamálastýrinum, til at fara hendan túrin sum fjarritari og teknikari við Ennibergi í Irmíngarhavið á konga-

fiskaveiði við Jógvan Liggjasi Gregersen sum skipara.

Dagurin varð hátíðarhildin umborð, og kokkarnir, ið báðir hava sveinabræv sum bakarar, høvdu gjørt bæði lagkøkur og kransakøkuhorn, og á annan hátt gjørt dagin hátíðarligan.

Sum ungur sigldi Jógvan sum fjarritari við síðutrolaranum gamla Sjúrdarbergi við Martin Sivertsen sum skipara, áðrenn hann gjørdi av at fara í radiomekanikalæru og síðani at lesa verkfrøði. Nógv er broytt síðani tá, bæði viðvíkjandi samskiptimøguleikunum og arbeiðinum umborð sum heild. Fyrir var telegrafi við morsilykli ofta, so at siga, einasti møguleiki at fáa samband heim av fjarleiðum

við yvir Tórshavn Radio. Tað var tí heldur enn ikki við sorgblíðni, at hann, tá hann kom umborð við morsilyklinum undir arminum, henda dagin, tá farast skuldi avstað, og gjørdist varur við, at radio-sendarin umborð als ikki kann nýtast til radiotelegrafi. - Lykilin hevur tískil staðið ónýttur. Ídag verður telegrafi nær um einans nýtt av radioamatørum runt um í heiminum. - Tann tíðin er farin og kemur ikki aftur. Tekno-

logiska menningin hevur gjørt "gamla" fjarritaran arbeiðsleysan, men krevur samstundis fólk við hægri útbúgving til rakstur og viðlíkahald av tí fjøltáttaða og rúgvismikla elektroniska útbúnaðinum, sum neyðugur er umborð á einum nútímans hátøknilara sum Ennibergi, tað veri seg til samskiptis, til navigatión, leiting eftir fiski, stýring av verksmiðjutólum o.s.fr.

Telesamskiptið er í dag so gott, at tað ongin trupulleiki er at fáa teldupost ella telefonsamband um fylgisvein, hvar enn á knøttinum ein er staddur. Enn er tað bara alt ov kostnaðarmikið hjá vanligi fiskimanninum at brúka, og verður nýtslan tí rættiliga avmarkað. Umborð á Ennibergi eru trinnanda fylgisveinasambond. Inmarsat B til telefonsamtalur og telefax kostar 23 kr. um minuttin. E-mail og Telemedicin kosta uml. 55 kr. um minuttin. Inmarsat C verður brúkt til m.a. telex og kostar umleið 23 kr. um minuttin. EM-sat tænastan, sum Teletænastan/Kall bjóða út, er nógv tað mest nýtta telefonsambandið frá skipi til lands, og kostar hetta "einans" 13 kr. um minuttin.

Frá vinstri: Hanus í Gerðum, maskinstjóri, Hanus Martin Olsen við sveinabrævinum, Jógvan Liggjas Gregersen skipari, Jógvan Hammer, fjarritari

1. kokkurin Hans Pauli við Misá við kransakøkuhorninum.

Tá Danmark fekk

Fregnir skal ikki hava einarætt til, við gomlum skjølum, at prógva, hvørjir gavstrikkar danir hava verið, tá tað snýr seg um Føroyar. Men tá Fregnir bert fer 50-60 ár aftur í tíðina, vilja vit endurgeva eitt skjal heilt frá 1814, sum svart uppá hvítt prógvar, at danskir myndugleikar hava ikki bakkað fyri beinleiðis ósannindum fyri at varðveita okkara klett-ar.

Søgan er kanska ikki heilt ókend, men nú um dagarnar stóð hon í einum nýggjum donskum tíðarriti, við heitinum Guldalderen, sum er útgivið av Fogtdals Illustrerede Tidende. Hetta er gjørt sum eitt myndablað, ið fyri eitt tíðarskeið í senn viðgerð størri og smærri hendingar í Danmark. Tað verður eisini nóg gjørt burtúr at lýsa gerandisdagin hjá donum. Í hesum sambandi hevur blaðið funnið fram forkunnugt myndatilfar, sum ger blaðið enn meira áhugavert.

Bløðini hava higartil viðgjørt tíðarskeiðið 1810-20, og er hetta eitt hendingaríkt tíðarskeið hjá danska ríkinum.

Tann týðningarmesta hendingin var, at Danmark misti Noreg. Danmark hevði undir Napoleonsbardøggunum hildið við Frankríki, og var hetta ein vanlukka fyri Danmark, sum eisini førði til, at Danmark var í kríggi við Bretland. M.a. fór Danmark á húsagang í 1813, og tá so Napoleon tapti ein avgerandi bardaga við Leipzig, gjørdist Danmark eisini ein tapari. Her var tað seinni svenski kongurin, Karl Johan, sum setti treytirnar.

Ein av treytunum var, at Danmark skuldi lata Noreg til Svøríkis. Hjá Danmark ráddi tískil um at avmarka skaðan mest gjørligt.

Endelig fred efter 13 års krig. Ved Kieler-freden i 1814 bilder den danske fredsforhandler sin svenske modpart ind, at Grønland, Island og Færøerne altid har tilhørt Danmark.

Vi mister Norge, men beholder Grønland, Færøerne og Island

Med freden i Kiel den 14. januar 1814 opløstes det 434 år gamle rigsfællesskab mellem Danmark og Norge. Under Napoleonskrigene havde Danmark holdt på den forkerte hest, og nu skulle regningen betales. Norge måtte afstås til Sverige, men et enkelt lysglimt var der dog i mørket. Danmark beholdt Grønland, Island og Færøerne.

Historisk hørte øerne ellers til Norge. Oprindeligt var de nemlig blevet koloniseret fra Norge og kom i middelalderen under den norske konge. Først i 1380 kom øerne til den danske krone, fordi Margretes umyndige søn, Oluf, blev konge af Norge efter sin fader. Når Danmark nu mistede Norge, var det vel nærliggende, at de nordatlantiske besiddelser skulde gå med i købet.

Så galt gik det imidlertid ikke. Den svenske tronfølger, Napoleons marskal Bernadotte, eller som han nu kaldtes, Karl Johan, var ganske vist fast besluttet på at få Norge, men de nordatlantiske besiddelser indgik ikke i hans planer. Han havde kun fastlands-Norge i tankerne, men i revolutionens og Napoleonskrigenes turbulente år, hvor riger gik under, og nye blev dannet, kunne alt ske.

«Frygten har store øjne», hedder det i et russisk mundheld, og den danske regering frygtede, at Bernadotte måske alligevel ville udnytte Danmarks svage situation og tage alt, hvad han kunne få. For at være belgaderet fik den danske forhandler i Kiel, Edmund Bourke, derfor tilføjet et forbehold til Kieler-traktatens artikel 4 om Norges afståelse,

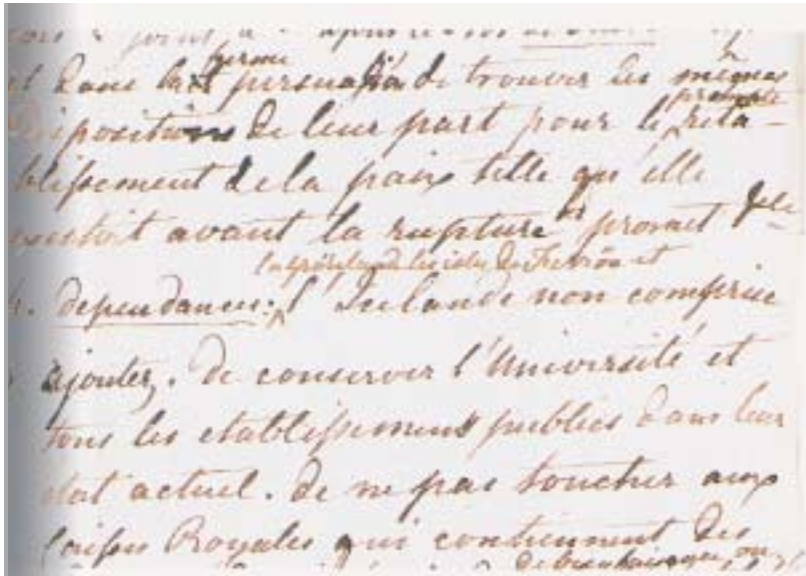
således at Grønland, Færøerne og Island udtrykkeligt ikke blev indbefattet i afståelsen.

Nu var det blevet præciseret sort på hvidt, at disse besiddelser skulle forblive under Danmarks konge. Under de opslidende forhandlinger i Kiel – der blev forhandlet stort set uafbrudt i fire døgn – lykkedes det yderligere Bourke at indbilde sin svenske modpart, hofkansler, baron Gustav af Wetterstedt, at øerne altid havde tilhørt Danmark. Baronens historiske indsigt var på dette punkt ikke større, end at han troede på Bourkes påstand.

Da den svenske udenrigsminister blev underrettet herom, blev han rasende på sin forhandler og bebrejdede ham hans ukyndighed i heftige vendinger.

Den danske udenrigsminister Niels Rosen-

Føroyar við svíki!

Den håndskrevne notits på fransk stammer fra Bourkes hånd og viser hans tilføjelse til Kieler-traktaten om Norges afståelse. I Bourkes egen håndskrift står, at Island ikke er indbefattet i afståelsen af Norge, og over linien har en skriver efter Bourkes direkt tilføjet Grønland og Færøerne. – Rigsarkivet.

Baron Gustav af Wetterstedt var Edmund Bourkes svenske modpart under forhandlingerne i Kiel. Udmatelse og træthed under de lange forhandlinger kan måske undskyldes, at Wetterstedt godtog Bourkes påstand om, at de nordatlantiske øer aldrig havde tilhørt Norge. – Maleri af ukendt kunstner. Statens Museum for Kunst.

Et kig ned over det smøkt beliggende Kristiania set fra Ekeberg ca. 1825. I forgrunden en malkepige med kurve i et røg på skuldrene. Kristiania fik sit navn efter Kristian den 4., som anlagde den i 1624, og byen blev det unge Norges hovedstad. I 1814 talte Kristiania – det senere Oslo – kun ca. 10.000 indbyggere.

Med tabet af Norge ved freden i Kiel 1814 tabte Danmark med ét slag 36 procent af rigets befolkning. – Maleri af ukendt kunstner, ca. 1825. O. Værings RBF, Oslo.

Helgoland ved Elbens udmunding. Den lille forblæste, danske flippers Helgoland, der kun målte 1,6 km², blev besat af englænderne i 1807, og indbyggerne tjente store penge på smugleri under Napoleonskrigene.

Ved freden i Kiel beholdt englænderne Helgoland, men i 1890 overlod de den til Tyskland mod at få Zanzibar i bytte. Den ulige byttehandel skyldes, at Tyskland havde behov for en flådebase i Nordøst, og dertil var øen særdeles velegnet. – Kobberstik fra 1713.

krantz og Frederik den 6. var yderst taknemmelige for Bourkes initiativ i 1814, og eftertiden har ment, at han med sin indsats reddede de nordatlantiske besiddelser for Danmark, men det var næppe tilfældet, idet øernes afståelse jo netop ikke var på Bernadottes dagsorden.

Derimod fik Bourkes diplomatiske løgn betydning, da Norge godt 100 år senere gjorde krav på Østgrønland. Takket være Bourke havde den danske regering jo Kielertraktatens ord for, at Grønland skulle tilhøre Danmark.

Edmund Bourke var født på St. Croix 1761 af irsk familie, men fik en fornem karriere i dansk diplomati. Som dansk udsending under forhandlingerne i Kiel gjorde han et så dygtigt arbejde, at Frederik den 6. kvitterede ved at udnævne ham til gesandt først i London og senere i Paris.

I 1819 blev han ophøjet i lensgrevelig stand. Med sin kosmopolitiske dannelse havde Bourke alle forudsætninger for at begå sig i de internationale kredse.

Jens Juul har malet dette portræt af den helt unge Edmund Bourke.

Og her er tað, at vit koma til ein avgerandi part í okkara egnu søgu. Eitt plástur á sær-ið vildi nevniliga verið, um Danmark kundi sleppa at varðveita Ísland, Grønland og Føroyar.

Í greinini í Guldalderen, verður greitt frá, hvussu snildir danir vóru. Tað eydnaðist teimum at billa svium inn, at hesi “hjálandini” høvdu altíð verið donsk. Hvussu hetta verður gjørt, sæst á endurgivna skjalinum undir pkt. 4.

Her er í fyrsta umfari ásett, at Ísland ikki er umfatað av avtaluni. Eftir øllum at døma hava teir ikki verið varugir við, at sama undantak skuldi gerast fyri Føroyar og Grønland. Hetta er so skoytt upp í, áðrenn skrivað er undir.

Svøríki fekk tó ikki so nógva gleði av hesum handli, tí stutt eftir gjørdist Noreg sjálvstøðugt, men uttan tey gomlu norsku londini.

Vit halda hesa greinina vera so mikið áhugaverda, at vit endurprenta greinina, sum hon er og kunnu samstundis viðmæla hetta áhugaverda tíðarritið.

Vit endurprenta samstundis nakrar av gomlu tíðindastubbunum í blaðnum, sum geva eina ábending um eina heilt farna tíð.

Vitjan á Sjóbjargingarstöðini

FF-blaðið hefur verið á vitjan hjá sjóbjargingarstöðini, har vit hittu leiðaran Djóna Weihe og Kára Horn, sum var á vakt, tá vit vitjaðu. Høvuðsuppgávan hjá sjóbjargingarstöðini er at samskipa leiting og bjarging og at hava eftirlit við oljudálking. Djóni Weihe hefur gjørt eina frágreiðing um virkið hjá stovninum og fara vit at endurgeva hesa frágreiðingina í høvuðsheitum, tá vit meta hesa kunngina at hava avgerandi týðning hjá okkara siglandi fólki.

Ábyrgdarøki leiting, bjarging og umhvørvið

Um ein hyggur í IMO Admiralty List of Radio Signals vol 5 sæst at jørðin er býtt upp í SAR (Search and Rescue) øki. Hetta verður gjørt á triggjar ymiskar mátar:

- 1) Góðkend havleið fyri SAR
- 2) Fyribils ásett havleið fyri SAR, fráboðað av einum landi og í dagligum verki góðkend av grannalondunum.
- 3) Umleið tað havleið ið ein sjóbjargingarstöð virkar í

Grøna prikkalinjan:

Í viðlagda korti sæst ein prikkalinja í grønum liti, henda linja er tann í punkt 2) umtalaða fyribils ásetta mark ið býtir føroyska landgrunnin í tvey. Norðanfyrir 61N til Íslendskt fyribils ábyrgdarøki og sunnanfyrir 61N er Bretskt fyribils ábyrgdarøki.

Reyða linjan, Føroyska fiskarí zonan FFZ: Hóast omanfyri nevndu uppbygging av føroyska landgrunninum hava Dansk/Føroyskir myndugleikar yvirfyri IMO og alheiminum ávíst tað í punkt 3) umrøddu havleið FFZ ið MRCC Tórshavn virkar í.

IMO slær fast, at ávístar SAR havleiðir hava onki við fiskimark ella búðskaparmark at gera. IMO talar fyri samstarvi yvir øll ásett mörk, og hetta er júst tað ið hendir, tá bjarging ella leiting er fyri.

Tá ein neyðstøða er, verður tað tann bjargingarstöðin, ið liggur best fyri, sum tekur uppgávuna á seg. Hinar bjargingarstöðinar samstarva og hjálpa til við tøkni, vitan og útgerð.

Ábyrgd við atliti til havumhvørvið:

Í Havumhvørvislógini "Anordning nr. 646 frá 12. august 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om beskyttelse af havmiljøet" framgongur at Føroya Landstýri hefur ábyrgd, um dálking hendir á føroyska landgrunninum.

Sjálvt um eitt ávíst arbeiði er gjørt, mangla tó framvegis fleiri kunngerðir afturat hav-umhvørvislógini.

Kortið sum víst verður til í greinini og sum vísir markið millum ábyrgdarøkið hjá teimum ymisku MRCC-støðunum í okkara øki.

Tilbúgving í samband við leiting og bjarging á sjónum

Tann 1. apríl 2002 yvirtók Sjóbjargingarstöðin MRCC Tórshavn, ið fyrisingarliga er skipað undir Fiskiveiðieftirlitinum, ábyrgdina av at samskipa og íverkseta leiting og bjarging á føroyskari havleið.

Danska sjóverjan við Færøernes Kommando hefur sambært avtalu millum Føroya Landsstýri og danska Forsætismálaráðið, havt leiðsluábyrgdina av leiting og bjarging á føroyskari havleið síðan 1. januar 1969 og til 1. apríl 2002.

Síðan at Vaktar- og bjargingartænastan var stovnað í 1977, samstarvaðu hesir báðir stovnar tá leiting og bjarging var fyri, og saman mannaðu teir MRCC Tórshavn. Færøernes Kommando hevði tó altíð endaligu leiðsluábyrgdina.

Sjóbjargingarstöðin og Færøernes Kommando fara sambært avtalu framhaldandi at hava tætt samstarv um leiting og bjarging á føroyskum havøki.

Fiskiveiðieftirlitið/Sjóbjargingarstöðin saman við Heilsufrøðisligu Starvsstovuni hefur, vegna Føroya Landstýri, ábyrgdina fyri havumhvørvistilbúgvingini,

í móti dálking og oljubasing á havinum.

Virkisøkið hjá Fiskiveiðieftirlitinum/Sjóbjargingarstöðini er havleiðin úr fjøruni og út á 200 fjórðingsmarkið ella miðlinjuna millum lond.

Sjóbjargingarstöðin MRCC-Tórshavn

Bygnaður og status, SAR leiting og bjarging:

Vaktgangandi starvsfólk hjá MRCC-Tórshavn hava m.a. verið í starvsvenjing hjá MRCC-Aberdeen, MRCC-Reykjavik, Hovedredningscentralen Bodø í Noregi og hjá Færøernes Kommando. Umframta hatta hava starvsfólkini eisini fingið undirvísing frá MCA Training Center (Maritime and Coastguard Agency) úr Bretlandi og frá fyrrverandi leiðaranum á MRCC-Aberdeen, David Foster, ið hefur staðið fyri undirvísing í Føroyum í samráð við bretska ráðgevingarfyritøkuni LINK Associates. Vitjanir hava eisini verið hjá viðkomandi stovnum í Føroyum, m.a. hjá lögregluni, á slökkiliðstöðum o.s.fr.

Framhald á síðu 20

Her síggja vit part av manningini á MRCC stöðini. Nærmast situr leiðarin Djóni Weihe og longur burturi Kári Horn. Báðir hava royndir í vaktartænastuni og vita hvat skal gerast í eini knappari vend.

Hvør hefur ikki hoyrt um Tórshavn Radio, ikki minst í gomlum døgum, tá samtalur millum skip og land var fremsta undirhald! Men hetta er Tórshavn Radio innanfrá! Her er fjarritarin Heri Olsen á vakt.

Framhald av síðu 12

Hetta er abbin hjá Jacobinu, sum luttók í grinda-drápinum, og sum er umrøddur í greinini. Hann kallaðist Jákup Fredrik á Toftini. Hann var annars ættaður úr Fuglafirði, men hann vaks upp í Syðrugøtu hjá Skúla-Jógvani.

Gøtu, at 2 ungar systrar í Norðragøtu løgðust við meslingum. Hetta vóru systrarnar Olea og Anna, sum búðu í Jákupsstovu, í húsunum har jørðisku restirnar eftir gamla og kenda høvdingan, Trónd í Gøtu, sambært søgum, skulu liggja. Støðan gjørdist hættislig hjá báðum

gentunum, tær vóru sera ússaligar, høvdu nógvan fepur, og fólk vóru bangin fyri, at teimum ikki var lív lagað. Onnur lá í einum kamari uppi á loftinum, meðan hin lá niðri undir. Endin var, at Olea andaðist, bert nøkur og 20 ára gomul. Drongur hennara, Grækaris, hevði, saman

við húsfólkinum, passað gentu sína alla sjúkraleguna, men nú var hon slóknað. Í kamarinum uppi á loftinum lá Anna, og var hon tá so ring, at tað ikki var hildið ráðiligt at geva henni deyðsboðini av systirini. Tískil stóð Olea undir børu og fór til gravar, uttan at systirin á loftinum visti, hvussu støðan var. Og fyri at hon ikki skuldi ána óráð, var tað undantaksvís ikki ringt við kirkjuklokkuni hendan lagnutunga dagin.

Men hvussu var og ikki, Anna batnaði nú, og fyri hvønn dag sum gekk, gjørdist hon byrgari. Hon byrjar nú at fregnast, hvussu systurin hevur tað, og veit ikki, at hon longu er grivin. Ein dagin fær hon sær pappír og blíant, skrivur eitt lítið bræv, og biður onkran fara niðirundir til systrina við brævinum. Ein kann sjálvur ætla, at tað hevur verið ringt hjá húsfólkinum, hetta at skula greiða systirini ella dóttirini frá, hvussu støðan var, men tað vóru tey so noydd til.

Tað, sum eftirfylgjandi hendi, var, at Grækaris, sum var forlovaður við Oleu og passaði hana til hon doyði, nú legði ástir saman við hinari systirini og tey gjørdust góð. Tey giftust og bygdu hús uppi í dalinum, livdu eitt van-

ligt lív, og fingi børn saman.

Heimaráðini Gomul heimaráð vóru, at tey sum høvdu verið í samband við fólk, sum høvdu meslingar, skuldu vera úti undir opnum himli og í frískari luft minst 20 minuttir, fyri ikki at bera smittuna við sær til næsta hús. Hesin regul varð eisini nýttur í Gøtu, men onkuntíð kiksaði tað, og so var ikki so gott, sum hesin tilburður er dømi um.

Ein maður við Gøtugjógv hevði verið og vitjað fólk, har meslingasmittan var í húsinum. Heima vóru, umframt konu og børn, eisini omma og abbi, so tey skýggjaðu meslingar av tí ringasta. Tá maðurin seint um kvøldið leitar sær at húsum er illveður, og nú hann nærkast húsum, fer toran at ganga av tí ringasta. Var tað nakað, sum maðurin var bangin fyri, so var tað toruni. Hann ræddist hana sum hin versta, og tí fór hann at renna. Tað tók bert nakrar minuttir at koma at húsum, men av tí at toran gekk so illa, kom honum ikki tí hugs at bíða teir nevndu 20 minuttirnar úti, men hann rann inn, og leyp uppí songina til konuna. 2 vikur seinni lógu øll í húsinum, prikkut um allan kroppin, við fepri og meslingum.

Fyrsta grind í 50 ár Meslingagrindin, sum hon seinni bleiv nevnd, kom sjálvandi sera væl við, tí sum vera man, var hvørki tvøst ella spik í bygdini, tí nú vóru heili 50 ár liðin, síðan tað seinasta grinda-drápið í Gøtu. Seinni minnst eg fleiri grindir. Tann eina var dripin Ólavsøkuaftan, og at tað varð um Ólavsøkuna veit eg, av tí at báturin “Gøtu Tróndur”, sum skuldi til kappróður í Havn, kom beint í grindina tá teir fóru rógvandi út eftir víkini. Tað var tó ikki teir, sum funnu grindina, tað var nokk onkur annar. Eina aðru ferð, tá svav eg í kamarinum inn frá gongini, sum vendi omaneftir, vaknaði eg við at Martinus rópti grindaboð beint uttanfyri vindeygad. Tað ljóðaði so hart, at eg sprakk langt upp úr songini, og visti ikki um eg var keypt ella seld. Teir høvdu óvanliga kraftiga rødd, bæði Martinus og serliga pápi hansara Grækaris.

sil

Frágreiðing hjá landslæknanum Jógvani Zachariasen í 1935

Tað var javnan at meslingar gingu í Føroyum. Men hesir meslingarnar komu til Føroya í juni, lutvíst frá ferðafólki, sum var komið við Tjaldrinum og lutvíst frá fólki, sum hevði verið í Hetlandi, kanska fótbóltsspælarum. Tað vísti seg, at danska smittan var rættiliga meinaleys, meðan tað var verri við teirri hetlendsku. Hon var meira “ondartet”. Í fyrsta umfari var smittan mest í Havn og í Suðuroy. Í Havn høvdu tey flestu havt meslingar, so vandin fyri at sjúkan fór ar spreidda seg var ikki so stórus. Men so kemur grind í Gøtu, og um hetta sigur amtslæknin:

....I november måned var der grindedrab i Gøte, og der forsamledes mange mennesker fra de nordlige øer. Derefter kom der en voldsom eksplosion af mæslinger, hvorved sygdommen spredte sig over næsten alle bygderne på de nordlige øer. Den tog meget voldsom fat, og der døde i alt 20 mennesker af den, for størstedelen folk i deres bedste alder. Når det angives at dødeligheden er mindst mellem 5 og 30 år, så er dette absolut ikke i overensstemmelse med de virkelige forhold. Dødeligheden er størst mellem 16 og 30 år, og det er også ganske forkert, når det skrives, at for patienter på 50 år er mæslinger en farlig sygdom, men for nogenlunde livskraftige mennesker selv i en høj alder er mæslinger ingen farlig sygdom. Jeg har nu under min lægevirksomhed på Færøerne set så mange tilfælde af mæslinger, at jeg tør hævde dette, hvad så andre påstår. Dødsårsagen ved mæslinger er ikke som påstået oftest bronchopneumoni (lungnabruni), dette kan være tilfældet med børn i den spæde alder, men hos børn der dør i den kraftigste alder (i tyverne) er årsagen sepsis (bløðeitran). Det er jo muligt, at det ikke skyldes mæslingevirus alene, men derimod en blanding af mæslingevirus og streptococcer (serliga virknar bakteriar). Ja, hvem ved om ikke mæslinger er en Streptococ.

...den eneste virksomme terapi overfor mæslinger er åreladning med påfølgende saltvandsinfusion. Den profylaktiske (fyribyrgjandi) behandling med rekonvalescentserum (blóð frá fólki sum hava havt meslingar) har været anvendt i høj grad. I epidemiens første tid var det jo vanskeligt at skaffe materiale, men efterhånden som sygdommen bredte sig stillede rekonvaleecenter (fólk sum høvdu havt meslingar) sig beredvilligt til rådighed og afgav overalt gratis blod til injektion (innspræning). Der blev af lægerne heroppe, hospitalets læger iberegnet udført et mægtigt arbejde for at få immuniseringen (órinið) gennemført...

De der blev behandlede med rekonvalescentblod eller serum, fik meget lette mæslinger, så lette at de ikke engang behøvede at holde sengen.

I hagtølunum verður annars sagt, at tað doyðu 20 fólk av meslingum í 1935. Hetta var nakað sama tal, sum tey ið doyðu av tuberklum. Umframt í Gøtu vita vit um at fleiri doyðu av meslingum í Kunoy. Av hesum var eitt barn undr 1 ár, eitt 5-15 ár, 16 vóru 15-65 ár, og eitt fólk var eldri.

Í 1935 vóru 3.118 fólk, sum høvdu meslingar. Aftaná nøkur smærri tøl í byrjanini av árinum kom tað uppá 107 í august. Í september og oktober var talið um 160 fyri hvønn av mánaðunum, í november kemur talið uppá 318 og í desember, beint eftir grindina, heilt uppá 2.231. Umleið helvtin, av teimum sum fingi meslingar, vóru børn upp til 15 ár, og hin helvtin var 15-65 ár, helvt um helvt konufólk og mannfólk.

Framhald á næstu síðu

Myndir frá meslingagrindini

Í samband við arbeiðnum at savna saman tilfar til hesa greinina, vísti tað seg, at tað finnast fleiri frálíkar myndir frá meslingagrindini. Myndaánari er Anna Hansen f. Zachariassen, sum er

Her er grindin á veg inn eftir Gøtuvík. Sagt verður, at einaferð kavaði grindin. Tá vóru tað fleiri av teimum gomlu gøtukonunum, sum grótu. Nú høvdu tær alt lívið longst eftir grind, og nú skuldi hon sleppa.

umrødd í greinini. Hesar myndir hava ikki verið alment frammi her, og tí meta vit hesar myndir sum eitt kvett at hava fingið hendur á.

Henda myndin er frá sjálvum drápinum. Tað var komin nýggjur prestur í Fugla-firði, Sand nevndur. Hann og konan hugdu at. Konan helt hetta vera so ógvusligt, at hon vendi sær burtur. Tá drápið var liðugt, spurdi hon mannin: "Hvor mange døde?" Prestur svaraði: "Over hundrede". Tá mundi prestakonan gingið av verðini, tí tað, sum hon hevði havt í huganum, var, hvussu nógvir mans doyðu!

Her síggja vit nærmynd av grindamonnum. Einasti persónur sum vit kenna, er drongurin, sum stendur upp á hvalinum. Samb. Onnu er hetta systirsonur hennara Óli Mikkelsen, sum seinni gjørdist narkosulækni. Hann líkist, og Anna kennist við tryggjuna - 67 ár aftaná! Er nakar sum ber kenslu á aðrar á myndini, vilja vit fegin frætta. Annars síggjast húsini í Jákupsstovu væl beint omanfyri dreingin í svørtum kolli.

Her er drápið liðugt, og sum tað sæst, er stór fjøld av fólki á sandinum. Samb. Dorete Bloch var grindin 170 hval og 1176 skinn.

Meslingarnir í 1916

Um hesar sigur frágreiðingin hjá amtslæknanum:

Mæslinger, der i 1915 optrådte med 492 tilfælde er i 1916 forekommet med 1091 tilfælde, der forårsagede 15 dødsfald, blandt hvilke 13 var voksne personer, hvoraf 5 kvinder over 65 år.

395 tilfælde dannede en epidemi, der var under offentlig behandling i Klaksvig Norderøernes Lægedistrikt fra 4/10 til 31/12 men som fortsattes til 14/2 -17. Af disse døde ingen. Distriktslægen meddeler, at smitten bragtes dertil med en fiskerpige, der vendte hjem og bredtes ved hendes plejerske, der ikke ville holde sig isoleret, til en lille pige, der atter smittede sine skolekammerater. 10 af patienterne var under 1 år, to af disse under 2 måneder. Den yngste var et ni dage gammelt barn, hvis moder fik mæslinger to dage før barnets fødsel. I 7 tilfælde iagttoges reinfektion (at folk fing u sjúkuna aftur), hvoraf det ene tilfælde var en ældre mand, medens de 6 var unge mennesker, der under sidste epidemi i 1896 var under 1 år. Endvidere gjordes en iagttagelse, der kunne tyde på familiær immunitet, idet to søskendebørn, en ung mand på 18 år og en pige på 13 år, der begge hver på sit sted, undgik infektion, uagtet alle andre i huset angrebes, og deres tante, der både under den forrige og denne epidemi omgikkes flere mæslingepatienter, blev heller ikke angrebet under nogen af disse epidemier. Endelig iagttoges flere tilfælde af lang inkubationstid, i et enkelt tilfælde endog 17-18 dage.

En anden epidemi omtales af kommunelægen i Eide. Den angreb 26 huse i Haldersvig og alle huse i Tjørnevig og bragtes også til nogle steder.

Í hesi frágreiðingin er eingin ábending til ta frásøgn, sum vit høvdu í seinasta blaði um meslingarnar í 1916. Tó er tað av áhuga, at síggja frágreiðingina siga, at tað hetta árið vóru fleiri dømi um, at tað tók longri tíð enn vanligt frá smittuni og til sjúkan vísti seg. Tað var júst hetta, sum var galdandi fyri Tummas í Funningsfirði. Hann hevði verið í karantenu ta tíðina, sum vanliga varð roknað sum "inkubationstíð". Tá hann slapp til hús, roknaði hann við, at tað var sloppið. Men hetta hevur júst verið eitt av dømunum, sum verða nevnd í frágreiðini um, at tað tók longri enn vanligt hjá smittuni at vísa seg.

Tíðindi úr Grønlandi frá Kára við Stein

19. juni fór “INGIMUND-UR” út, og sama dag kom “GAIA III” til Sisimiut at taka ís og bunkra. Teir skulu landa í Egedesmind hendan túrin.

20. juni kom “INGIMUND-UR” inn aftur; teir høvdu fingið uppí øll kørini, 45 tons íalt. Teir høvdu verið úti í tey døg. Teir fóru út aftur tann 25.

21. juni tosaði eg við Jóan Hendrik, skiparan á “AQIS-SEQ” (sum merkir rýpan). Teir skuldu suður til Na-nortalik at landa, tí stór-ísurin var byrjaður at loysna. Teir vóru komnir heilt suður um Paamiut (Frederikshåb), tá teir máttu venda við aftur og sigla norðureftir aftur at landa til Ikkamiut. Teir høvdu gott 25 tons í tangunum. Nógur vindur hevði verið har suðuri, men nú var hann mink-aður aftur. Hann var útsynningur í ættini, og teir roknaðu við at vera hjá innhandlingsskipinum um 23-tíðina.

Tjóðardagur Grønlands er 21. juni, longsta dag. Veðrið var ikki til vildar, tí tað var stormur av útsynningi og ælaveður. Øll tiltøk, sum skuldu haldast úti “í dagens anledning”, vórðu avlýst, men tað varð hildið í báðum ítróttarhallunum, sum eru í býnum.

Ein spanskur hekkutrolari kom inn til Sisimiut í fjør summar, og eg gjørdist bilsin av navninum á bógnum - har stóð “ALD-AN”. Tað var ein hekkutrolari, sum er umbygdur til at fiska krabbar og framleiða sjálvir umborð. Teir fiska av ES-kvotu sambært avtalu millum Grønland og ES. Sama skip kom aftur higari fyri einum mánaða síðan eftir teinum o.ø. Skipari er Rógvi Joensen úr Klaksvík; teir hava verið úti í ein mánaða og hava 60 tons av lidnari vøru inni. Fiskarið hevur ikki verið tað heilt stóra, men nú er frægari. Krabbin er ikki í so góðum standi, men hann stendur mót til framleiðslu. Veðrið hevur verið ólagaligt við nógvum útnýðringi. Tað hevur ligið eitt stationert lág-trýst yvir innlandsísinum, so veðrið hevur verið

óbroytt í einar 2-3 vikur. Teir skulu inn at landa 2. juli.

Tann 24. juni kom aftur ein krabbabátur. Tað er ein gamal kenningur undir føroyskum flaggi, nevniliga gamli “HANS OLIVUR HØJGAARD”, sum varð bygður í Brattvåg í 1959. Hann kallaðist síðani “MORGUNROÐIN”, “PETUR Á REGNI” og seinast “TÚGVUSTEIN-UR”, áðrenn hann fór til Grønlands, har hann nú eitur GR 5-250 “BJAL OPILIO”. Skipari er Tórus Andreasen úr Klaksvík, og maskinmeistari er Theodor Wilhelmsen úr Havn. Teir eru komnir norður higari at fiska, tí tað sær út til, at her er tað frægasta til av krabba. Teir landa krabban til eitt verksmiðjuskip, sum eitur “BJAL SENIOR”. Skipið liggur sunnanfyri og tekur ímóti krabba frá teimum minni bátunum eisini. “BJAL OPILIO” kom norður higari í gjár, og teir høvdu drigið teinarnar eina ferð, men tað gav ikki tað stóra, segði siparin; við skipinum eru 7 mans.

Her út fyri Sisimiut eru tað mest teir stóru bátarnir, sum troyta krabban. Eg skal ikki gera meg klókan uppá krabba, men eitt dugi eg at síggja, og tað er, at einferð verður krabbin oyddur, um hetta fer at halda fram sum nú - tað er givið.

“GAIA III” fór út tann 19. og teir fiskaðu í tvey døg, høvdu 11 tón og fingi 53 tons av rækjum. Teir lógu eisin bakk, men komu inn til Egedesminde sunnumorgunin tann 23. juni. Teir rokna við at sleppa út aftur tann 25.

“SATTUAQ I” landaði krabba tann 25. juni. Teir høvdu 10-12 tons íalt. Sama dag lá ein kanadiskur sleipibátur, “FLORENCE McKEIL”, frá Quebec, her. Skipið er byggt í 1962, og skiparin segði, at teir høvdu siglt frá einum lítlum plássi á norðurvegur New Foundlandi higari til Sisimiut uppá 5 døg. Plássið, sum teir komu frá, eitur Wesleyville, og har bégva um 3.000 fólk. Teir komu higari eftir krabbaskipinum “VINLANDER”, sum kom inn við

maskinskaða herfyri. Teir fingi í fyrsta lagi brekið í ordan og fóru út at fiska aftur, men so bleiv aftur galið, og teir máttu biðja Egedesminde Radio um at fáa onkran at sleipa teir inn til Sisimiut. Tað var “SISAK 4”, ið Tórshavnar Skipasmiðja hevur bygt, sum fór honum til hjálpar. Teir hava ligið her síðani. Motorurin er tikin úr og lagdur í lastina at hava við til New Foundland. “FLORENCE McKEIL” skal sleipa “VINLANDER” aftur til New Foundland, har teir skulu hava nýggjan motor. Roknað verður við einum 9-10 døgnum at sleipa hann, um veðrið er til vildar. Nýggjur motorur skal setast í, og teir rokna við at vera her aftur til fiskarí um miðjan august.

“NANOK TRAWL” kom

“NATAARNAQ”

inn tann 26. juni at gera túrin lidnan. Teir høvdu 440 tons inni nú, og við teimum 300 tonsunum, sum teir lögdu upp 3. juni, so blivu tað 740 tons, sum teir hava fiskað í 40 dagar. Teir høvdu verið á gomlum leiðum, og onkran dagin var trolíð illa nokk komið á botn, so bleiv hálað aftur - 10-12 tons í. Okkurt hálið vardi ikki meira enn 10 minuttir, og so bleiv hálað aftur. Man kann ikki siga annað enn, at rækjur er ikki mangul uppá í Grønlandi nú um stundir.

Toskurin er við at koma fyri seg aftur. Her í Sisimiut er komið eitt innhandlingsskip, ið er leigað úr Íslandi, og teir frysta runt umborð. Teir taka ímóti avhøvdaðum fiski, og tað er nokk til av fiski. Teir stóru og teir smáu bátarnir kunnu ikki landa meira enn eitt vist kilotal hvønn dag, tí teir klára

ikki at frysta niðurfyri. Tað er bara smáur fiskur, sum fingið verður, og tað eru tvær støddir, sum avreitt verður eftir. Minna málið er avhøvdaður fiskur, 41 cm; tað stórma málið er 46 cm. Teir klóku fiskifrøðingarnir siga, at tað er '97 og '98 árgangirnir, sum nú verða fiskaðir. Tað varð nevnt av teimum í pressuni, at tað var betur at halda aftur við at fiska toskin nú.

Skipið, sum toskurin verður landaður til, eitur “HAFNARRØST” og kemur frá Tórleifshöfn. Skipið er lítið; teir frysta 15 tons um døgnið og tað tekur gott 60 tons av frystum blokkum. Teir hava landað fleiri ferðir í Sisimiut, síðan teir byrjaðu at taka ímóti fiski. Teir hava eisini tikið ímóti rognum; at byrja við var tað rogn frá rognkelsi, sum tikið varð.

Tað varð lakasaltað í plasttunnur og síðani sent av landinum at koyra í gløs til einar 20-25 kr. pr. stk. Gløsini eru ikki stór, tað vita øll, sum plaga at keypa kaviar.

Er tað ikki eitt alternativ hjá smábátum í Føroyum at fara í gongd við at fiska rognkelsi við gørunum? Her byrja teir at fiska í apríl; so skjótt sum ísurin inni á firðunum fer. Og eg gangi út frá tí, at tá rognkelsi kemur inn á grunt vatn at gýta í Grønlandi, so skuldi ein trúð, at rognkelsi í Føroyum ger uppá sama máta - livst so spyrst.

Tann 28. juni lá “INGIMUNDUR” úti á vágni og bíðaði eftir kaiplassi. Teir hava 45 tons inni aftur hendan túrin. “NANOK TRAWL” fór út fyrrapartin sama dag til nýggjan túr. “LOUISA L”, skeljaskipið, byrjaði at landa fyrrapart-

in tann 28., og teir høvdu 12-13 tons av pilkaðum skeljum. Teir hava roynt her sunnanfyri Sisimiut við eitt pláss, sum eitur Saqaq og liggur líka innanfyri Iterlek, sum er væl kent av føroyingum. Og so hava teir verið heruttan fyri Sisimiut við nakrar oyggjar, sum eita Qrasitoyggjarnar; líka norður út harfrá hava bátarnir roynt í fleiri ár. Tað eru 4 skip, sum royna eftir jákupsskel, sum eg kenni til her um leiðir. Tann eini er gamla “HAV-ØRNIN”, meini eg heilt vist - tað er ein av teimum, sum komu úr Fraklandi í 60-árunum. Tann báturin eitur nú “TINE ROSENGREN” og hoyrir heima í Nuuk.

“NATAARNAQ” lá við fabrikskaiina og legði rækjur upp tann 29. Tað var plásstrot hjá teimum - eins og hjá hinum trolarunum. Teir høvdu 451 tons inni nú, og teir skulu inn til Nuuk at landa mikudagin tann 3. juli. Teir skuldu fara út aftur um kvøldið. “NATAARNAQ” skuldi til eftirsýn nú um hálvan juli, men tað er útsett til 1. september - tá skal skipið liggja við skipasmiðjuna!

At enda ein keðilig nýggjheit hiðani úr Sisimiut. Skip og helikoptari hava leitað eftir einum 22 fót opnum báti úr Sisimiur. Teir vóru farnir norð í ein fjørð, sum eitur Isortok, at fiska síl við gørunum, men teir komu ikki aftur til avtalaðu tíðina. Leitað hevur verið í fleiri dagar, og teir hava funnið ta jolluna, ið hoyrði til bátin. Annar maðurin var 75 ár og hin var 53. Tann yngri av teimum var við mínum báti, tá eg róði út. Teir eru givnir at leita í kvøld -uttan úrslit. Hetta er annar bátur, sum er horvin innan 2 mánaðir. Hin báturin hoyrði heima í Iterlek; har vóru tvey fólk við. Tað var ein 23 fót bátur, sum var frambygdur. Har kom einki aftur; teir funnu okkurt, men tey kundi einki siga við vissu, um tað hoyrði til tann bátin.

Tað síðsta, vit hava frætt úr Grønlandi, er, at báturin er funnin, men hann var illa brotin, og einki sást til menninar.

Frá Vinnuhúsinum:

Summar-feria á fiskavirkjum 2002

Flestu flakavirkini hava avgjørt at virkini verða afturlatin í tvær ella trýggjar vikur í summar.

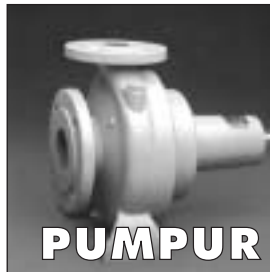
Hjá øllum teimum 18 virkjunum, sum hava boðað frá at tey lata aftur, er vika 31 felags feria. Vika 31 er “ólavsøkuvikan” og ferian hjá teimum flestu byrjar ella endar við hesari vikuni.

Nøkur virkir lata ikki aftur í summar og aftur onnur hava ikki enn avgjørt um tey lata aftur.

Yvirlit yvir nær virkini eru afturlatin fæst á heimasíðuni hjá Vinnuhúsinum á www.industry.fo. Yvirlit, ið verður nevnt “Vegleiðandi feriuætlan 2002” sæst undir “Kunningartilfar”. Hetta heiti kemst av at nøkur virkir ikki vilja binda seg til hesa ætlan, men tilskila sær rætt til at gera broytingar um tað gerst neyðugt.

Fáið FF-blaðið til dyrnar í 3 mánaðir fyri einans 50 krónur

Ringið á tlf. 31 15 69 ella sendið okkum ein teldupost á ff-blad@post.olivant.fo

- til øll endamá

311155

P/F Tórshavnar Skipasmiðja

framhald av síðu 16

Avtala er gjørd við onnur starvsfólk, ið skulu luttaka, tá stór vanlukka kemur fyri. Talan er um fólk við ser-vitan innan eitt ávíst øki sum MRCC-Tórshavn hevur tørv á, tá vanlukka kemur fyri. Arbeitt verður við fylg-andi:

Planning: Yvirmenninir á Brimli og á Tjaldrinum manna bólkin. Menninir mangla upplæring.
Logistik: Fólk frá Strandfaraskip Landsins. Fólkin mangla upplæring.
Miðlabólkurin: Fólk frá Oljumálastýrinum, Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, Løgmannsskrivstovuni og ein fjølmiðlalærari við Handilsskúlan á Kambsdali manna bólkin. Luttakararnir eru valdir útfrá útbúgving og royndum. Bólkurin hevur, saman við leiðsluni, Tilbúgvingarverkætlanini og umboðum fyri lögregluni, verið á einum 2 daga media handling skeiði í London í september 2001. Bólkurin hevur gjørt arbeidsskrá.
Bólkurin hevur skipað seg við vaktarskipan og hevur verið virkin síðani 1 juli 2001.
Fíggjardeildin: Fólk frá roknskapardeildini í Fiskimálastýrinum manna bólkin. Bólkurin skipar seg sjálvur.
Telefonmóttøkan: Fólk frá Fiskimálastýrinum manna bólkin. Hava verið á skeiði.
Skaðastaðsleiðslan: Arbeitt verður við at geva starvsfólkunum neyðuga upplæring.

Bygnaður og status, tá dálking og oljubasing kemur fyri:
Bert fá starvsfólk hjá MRCC-Tórshavn hava vitan um, hvussu ein oljudálking verður handfarin. Eisini eru tað bert fá fólk, sum eru knýtt at MRCC, ið hava servitan um oljudálking.

Øll starvsfólkini mugu fáa neyðuga upplæring.
Avtala er gjørd við onnur starvsfólk, ið skulu luttaka, tá stór vanlukka kemur fyri. Talan er um fólk, sum hava ávísa vitan, og á ein sjálvsagdan hátt kunnu hjálpa til, tá stór dálking kemur fyri. Bygnaðurin sær soleiðis út:

Planning: Yvirmenninir á Brimli og á Tjaldrinum manna bólkin. Fólkin mangla neyðuga upplæring-ina
Logistik: Fólk frá Strandfaraskip Landsins. Upp-læring manglar
Miðlabólkurin: Fólk frá Oljumálastýrinum, Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, Løgmannsskrivstovuni og ein fjølmiðlalærari við Handilsskúlan á Kambsdali manna bólkin. Luttakararnir eru valdir útfrá útbúgving og royndum. Bólkurin hevur, saman við leiðsluni, Tilbúgvingarverkætlanini og umboðum fyri lögregluni, verið á einum 2 daga media handling skeiði í London í september 2001. Bólkurin hevur gjørt arbeidsskrá.
Bólkurin hevur skipað seg við vaktarskipan, og hevur verið virkin síðani 1. juli 2001.
Fíggjardeildin: Fólk frá roknskapardeildini í Fiskimálastýrinum manna bólkin. Fólkin mangla vitan um fíggjarlig viðurskipti í samband við dálk-ing.
Telefonmóttøkan: Fólk frá Fiskimálastýrinum manna bólkin.
Skaðastaðsleiðslan: Fleiri av manningunum mangla skeið í at basa eini dálking. Allir mangla læru í skaðastaðsleiðslu.

Sjóbjargingarstøðin/The Faroese Maritime Rescue Centre:
Er mannað við leiðara og 6 vaktgangandi yvirmonn-um. Støðin er opin alt døgnið árið runt. Vakthavandi yvirmaður skal altíð vera tilbúgvinn um vandastøða kemur fyri. Vakthavandi skal eisini gera ymiskt fyrifallandi arbeiði á vaktini, kenna øll forrit sum eru gjørd til tey ymisku endamálini, skráseting, arbeiða við mannagongdum, gera og viðlíkahalda tilbúgvingarætlanir.

MRCC Tórshavn verður mannað:

Tá neyðugt er at samskipa átak fyri at bjarga mannalívum ella virðum á havinum

Tá samstarvað verður við aðrar myndugleikar í Føroyum fyri at bjarga mannalívum ella virðum á landi.

Tá samstarvað verður við hinar MRCC støðirnar í grannalondunum

Tá neyðugt er at samskipa átak fyri at basa eini dálking á havinum

Tá venjingar eru í MRCC høpi.

Venjingar í Føroyum:
Sjóbjargingarstøðin/MRCC luttekur í hvørjum givnum høvi, tá venjingar eru í Føroyum.

NATO venjingar í Norður-Atlantshavi:
NATO skipar annað hvørt ár fyri venjingum í Norður-Atlantshavi undir heitinum Bright Eye. Talan er um samstarvsvenjingar fyri sjóbjargingarstøðir (MRCC), og loftrúmsbjargingarstøðir (ARCC) í NorðurAtlants-havi.

Føroyska sjóbjargingarstøðin MRCC-Tórshavn luttekur í hesum venjingum, bæði fyrisitingarliga og í verki.

Avtalur, konventiónir og mannagongdir viðkomandi fyri MRCC

Avtalur við Færøernes Kommando
Hesar avtalar eru gjørdar millum Færøernes Kommando og Vaktar-og bjargingartænastuna

I. Samarbejdsaftale mellem Færøernes Kommando og det Færøske Landsstyres Vagt- og bjærgnings-tjeneste vedrørende støtte til Sjóbjargingarstøðin/-Maritime Rescue Coordination Centre Tórshavn.

Henda avtala gevur Sjóbjargingarstøðini millum annað móguleika fyri at brúka samskiftisútgerðina hjá Færøernes Kommando í eini avmarkaðari tíð, sum er 6 mánaðir. Avtalan kann endurskoðast.

II. Lokal samarbejdsaftale mellem Færøernes Kommando og det Færøske Landsstyres Vagt- og bjærgningstjeneste vedrørende Sjóbjargingarstøðin/-Maritime Rescue Coordination Centre Tórshavn.

Henda avtala er breitt orðað um móguleikan hjá MRCC Tórshavn at “anvende Forsvarets ressourcer i forbindelse med SAR”. Avtalan er ikki tíðaravmarkað, men kann útbyggjast ella uppsigast, um ein ynskir tað

Bókin SAR Færøerne við off shore ískoytinum er inndrigin. Neyðugt er at gera eina nýggja SAR Føroyar við ískoyti, hetta arbeiðið er byrjað og væntandi verður bókin tøk seinri í summar.

Avtala við Atlantic Airways um tyrlu-tilbúgving
Fiskimálastýrið hevur gjørt sáttmála við Atlantic Airways um samstarv innan tyrlutilbúgving.

Avtalan inniber at FVE/-MRCC uppá ársbasis ræður yvir tyrluni í eitt ávíst tímatal.

Tyrlutilbúgvingin umfatar m.a.:

1. leiting og bjarging í og utanfyri føroyska havleið undir leiðslu av MRCC
2. eftirlitsflúgving á før-

Her sæst okkara sjóbjargingarskipan.

oyskari havleið fyri FVE/MRCC

3. leiting og bjarging á landi - samarbeiði Politi/MRCC

4. sjúkraflutningur fyri sjúkrahúsverkið samskipað gjøgnum MRCC

5. bráðfeingis sjúkrahjálp og stuðul í sambandi við stórri óhapp, har brúk er fyri skjótari hjálp á landi - samarbeiði gjøgnum MRCC

Atlantic Airways hevur útvegað nýggja sera framkomna bjargingartyrlu til endamálið. Nýggja bjargingartyrlan er av slagnum Bell 412 EP.

Tyrlan er mannað við tveimum flogskiparum, einum spælmanni og einum bjargara. Flogmenninir ganga í vaktarskipan. Tyrlan er útgjørd til leiting og bjarging, skal vera klár at fara úr Vágunum í seinasta lagi 1 tíma aftaná, at Atlantic Airways hevur móttikið boðini um vanlukkuutilburð.

SAR konventiónin
Er galdandi fyri Føroyar og MRCC Tórshavn luttekur á jøvnum fœti við aðrar bjargingarstøðir í grannalondunum.

MRCC Tórshavn hevur kunnað MRCC støðinar í grannalondunum um yvirtøkuna tann 1. apríl.

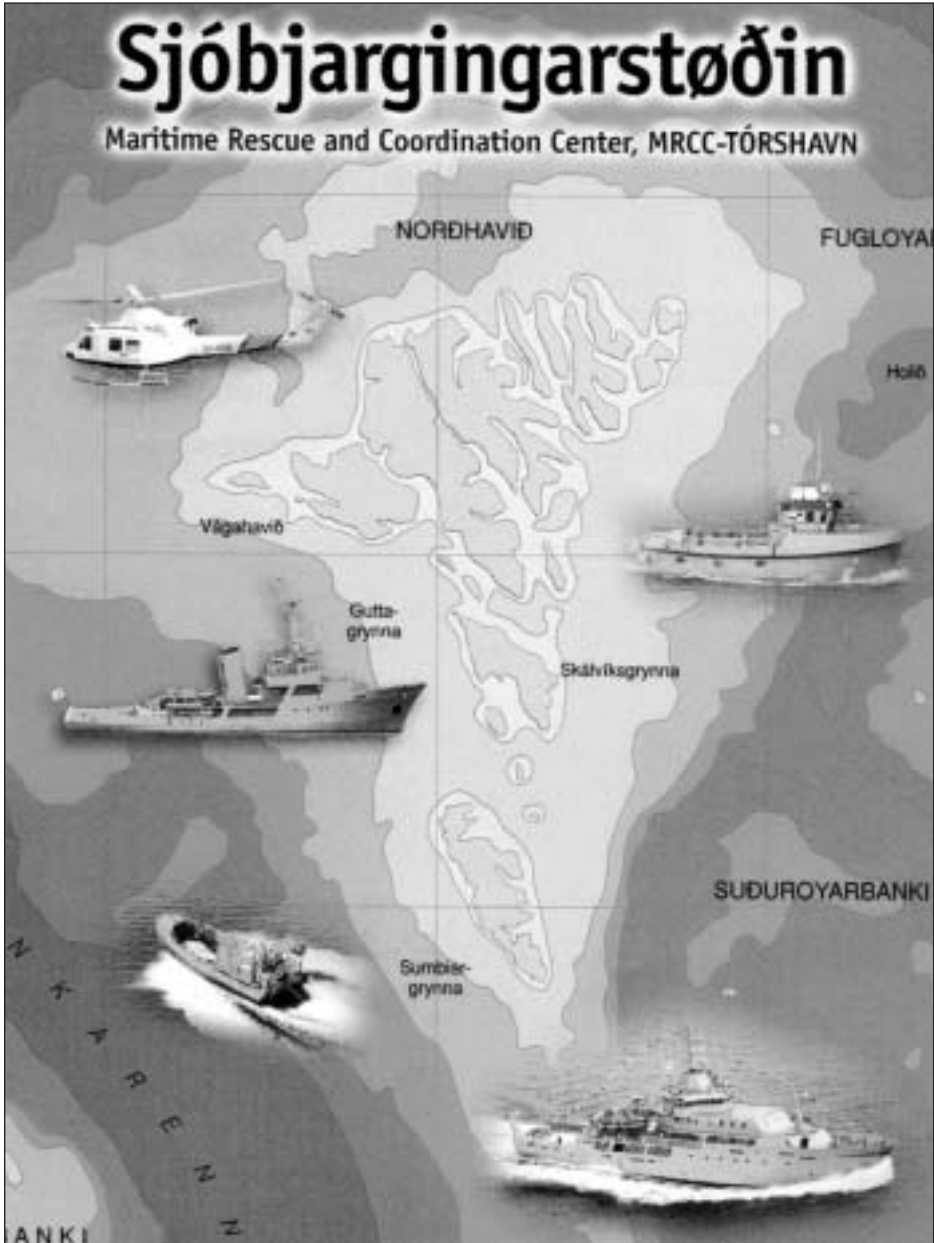
Eisini IMO er kunnað um hetta. IMO almannakunngerð broytingina.

OPRC konventiónin
Er altjóða konventión um oljudálking, tilbúgving, basing og samarbeiði, 1990.

Henda konventión er ikki galdandi fyri Føroyar.
Tá Føroya Landstýri hevur implementerað OPRC konventiónina, gevur tað okkum rætt og skyldur, um oljudálking hendir.

Københavneraftalen er avtala millum norðurlond. Føroyar eru umboðaðar sum partur av kongaríkinum. Her má greiða fáast á, hvør í Føroyum kann aktivera røttu donsku myndugleikar (umsitingarráðið)?

Heilsufrøðiliga Starvstovan og Sjóbjargingarstøðin/-MRCC eru longu væl ávegis at uppfylla krøvini í konventiónini.

Grein 6 í OPRC konventiónini

Tilbúgving og neyðug tiltøk skulu skipast alment og úti um oyggjarnar.

(1) Hvørt landi sær skal seta á stovn eina almenna skipan, sum er før fyri beinavegin og munadygt at seta tiltøk í verk, skuldi ein oljudálkingarvanlukka borið á. Hendan skipan skal í minsta lagi umfata:

- (a) útnevning av:
 - (i) skikkaðum almennum myndugleika ella myndugleikum, ið hava ábyrgd av oljudálking-artilbúgving og tiltøkum, ið fremjast skulu.
 - (ii) almennum móttøkudepli ella -deplum, ið skulu taka ímóti og senda frágreiðingar viðvíkjandi oljudálking, sum sipað er til í grein 4
 - (iii) einum myndugleika, sum vegna tað almenna hevur rætt til at biðja um hjálp, ella sum hevur rætt til at veita ta hjálp, sum biðið verður um
- (b) eini almennari neyðætlan viðvíkjandi tilbúgving og neyðugum tiltøkum, og sum eisini umfatar samstarv við røttu avvarðandi stovnar, annaðhvørt teir eru almennir ella privatir. Havast skulu í huga tær leiðbeiningar, sum IMO hevur gjørt.

(2) Harumframt skal hvørt landi sær fáa til vega - so langt orka tess røkkur - ella í samarbeiði við annað land ella lond, og - har tað tykist vera hóskandi - eisini í samstarvi við olju- og skipavinnuna, havnamyndugleikar og aðrar viðkomandi stovnar og feløg;

- (a) eitt minstamál av tøkari oljudálkingarútgerð, sum er sambærilig við møguligan dálkingarvanda. Eisini skal ein ætlan vera tøk, hvussu henda útgerð skal nýtast.
- (b) Eina venjingarætlan viðvíkjandi oljudálking, hjálparstovnum og venjing av avvarðandi manningum.
- (c) Nágreiniligar ætlanir skulu leggjast, og samskiptisførleikin til tess at taka sær av eini oljudálking skal kannast út í æsir. Ætlanir og samskiptisútgerð skulu altíð vera tøk,
- (d) eina skipan at samskipa oljudálkingartiltøk, og um neyðugt, førleikan at fáa til vega neyðuga manning og útgerð.

(3) Hvørt landi sær skal síggja til, at hesar upplýsingar verða latnar IMO beinleiðis ella ígjøgnum røttu avvarðandi stovnar ella feløg;

- (a) hvar rætti avvarðandi myndugleiki er, og hvussu samband fæst við hann. Eisini skal upplýsast tað, sum stendur í petti (1)(a),
- (b) upplýsingar um oljudálkingarútgerð, upplýsingar um serkunnleika innan oljudálking og sjóbjargingarútgerð, sum kann vera tøk hjá øðrum londum, um biðið verður um tað.
- (c) Tilbúgvingarætlanina hjá hvørjum landi sær.

Intervention konvention

Er altjóða konventión um átøk móti dálkara ella møguligum dálkara á opnum havi. Stig má takast fyri at fáa hesa konventión at galda fyri Føroyar.

1971 Fund konventiónin, 1992 Fund konventiónin, IOPC Fund konventiónin
Allar hesar konventiónir eru um skaðabøtur (endurgjald) um eitt av limalondinum verður fyri skaða av oljudálking. Tað eru oljuinnflytaralondini, sum rinda ásett gjald fyri nøgd av innfluttari olju.

Um eitt land innflytur minni enn 150.000 cbm um árið, skal landið onki gjalda.

Vert er at taka hetta upp, og kanna hvussu vit kunnu seta hesar komventiónir at galda fyri Føroyar.

Aðrar bi- og multilateralar

Umframt konventiónsavtalur er vanligt at lond gera sínamillum avtalur. Her kann nevast Norbrit, Bonn, København o.s.fr.

Vit í Føroyum eiga at fylgja við hvat hendir á økinum og møguliga vera við at skunda undir at slíkar avtalur vera gjørdar við grannalond okkara.

Avtala við DMI, Danmarks Meteorologiske Institut
Samrøður hava verið við DMI um at hjálpa MRCC tá tørvur er fyri veðurforsøgnum í sambandi við leiting

Her heldur sjóbjargingarstøðin til saman við Tórshavn Radio á Tinghúsvegi 64.

ella dálking í einum ávísum skaðaøki.

Enn er ikki avgjørt, um tað verður ein avtala, sum fast gjald verður latið fyri ella gjald fyri Ad-Hoc uppgávur.

Veðurforsøgnir vera givnar frá DMI í sambandi við Bright Eye venjingarnar í mai (royndarprojekt).

Útgerð til samskipti hjá Sjóbjargingarstøðini:

Sjóbjargingarstøðin er væl úgjørð við telefonneti, fax, teldu- og fylgjisveinasamskipti.

Tá tað kemur til radiosamskiptið er støðan hendan: Tórshavn Radio 2182 Mhz arbeidsrásirnar 1641, 1758, VHF rás 16, 23, 24, 25, 26. DSC á MF/VHF.

Í SAR støðum á føroyskari havleið, hevur sjóbjargingarstøðin brúkt verandi radioútgerð, hetta er til neyðgjørlegt, og bert tá føroysk skip og tyrlur luttaka í leit-ingini.

Í samstarvi við aðrar sjóbjargingarstøðir í grannalondunum verða brúktar serligar VHF, MF og HF SAR rásir umframt ser-radioútgerð til samskipti við flogfær. Fyri at bøta um hesa ringu støðu, er í samstarvsavtaluni við Færøernes Kommando (FRK) tikið hædd fyri, at sjóbjargingarstøðin kann samskipta við egnar og útlendskar eindir gjøgnum radiostøðina hjá FRK. Samstarvsavtalan við FRK er fyribils og gongur út í oktober í ár.

Sjóbjargingarstøðin má fáa betur radioútgerð at samskipta við.

VHF dekningurin er ikki góður og eigur at vera útbygður. Útgerðin hjá Tórshavn Radio at samskipta á VHF er ikki nøktandi til krøvini hjá MRCC.

Tórshavn Radio:

Tórshavn Radio er radiogrundaða neyð- og trygdartænastan í Føroyum, ið fram til 1. februar 2002 hevur verið umsitin av Føroya Tele vegna TeleDanmark og danska granskingarmálaráðnum.

Eftir 1. februar 2002 er Tórshavn Radio yvirtikið føroyskt sermál sambært heimastýrslógini og Vinnumálastýrið umsitur nú málsøkið.

Føroya Tele rekur nú Tórshavn Radio fyri Føroya Landsstýri ímóti gjaldi.

Ein arbeidsbólkur, ið er niðursettur av Vinnumálastýrinum og Fiskimálastýrinum er tann 21. februar 2002 komin við einum ávegis tilmæli um samstarv og framtíðar samstarvs- ella samanleggingar-møguleikar millum Sjóbjargingarstøðina MRCC-Tórshavn og radiogrundað neyð- og trygdartænastuna á havinum, Tórshavn Radio.

Arbeidsbólkurin er komin við einum fyribils tilmæli um ávegis loysn, har arbeidsbólkurin m.a. mælir til, at Sjóbjargingarstøðin MRCC-Tórshavn ger ein sáttmála um keyp av nærri ásettum samskiptisuppgávum og boðtænastum frá Føroya Tele.

Arbeidsbólkurin mælir samstundis til, at tíð og peningur verður játtaður einum arbeidsbólki at halda áfram við arbeidnum, soleiðis, at ein varandi loysn fæst. Hetta er sett í verk.

Tá ið arbeidsbólkurin endaliga er liðugur við sítt arbeidi, mælir arbeidsbólkurin til, at valt verður ímillum fylgjandi loysnir sum varandi loysn:

Loysn 1 leggur upp til, at málsøkið radiogrundað neyð- og trygdartænasta á havinum, verður flutt frá Vinnumálastýrinum til Fiskimálastýrið.

Loysn 2 leggur upp til, at málsøkið radiogrundað neyð- og trygdartænasta á havinum, verður verandi málsøki hjá landsstýrismanninum í Vinnumálum, men at sjálv uppgávan ella raksturin av radiogrundaðu neyð- og trygdartænastuni á havinum, ið verð-

ur rikin av Føroya Tele, skal eftir hesum uppskoti avhendast til Fiskimálastýrið at reka, við undantak av viðlíkahaldinum av sendinetinum, ið framhaldandi skal vera uppgáva hjá navngivnum veitara. Ella aðra loysn, ið arbeidsbólkurin seinni mælir til.

Tilbúgving í sambandi við dálking á føroyskum havøki:

Føroya Landsstýri hevur ábyrgdina av at basa umhvørvisdálking á føroyskum havøki sambært § 34, stk. 2 í havumhvørvislógini:

Anordning nr. 646 frá 12. august 1999 om ikrafttræden for Færøerne af lov om beskyttelse af havmiljøet.

Fiskimálastýrið hevur fylgjandi útgerð til basing av dálking á føroyskum havøki:

Vaktarskipið Brimil er útgjørt til at taka ímóti oljudálking á havinum og kann taka ímóti 375 cbm av oljudálkaðum sjógvi. Oljusamtøkini, ið fingur loyvi at bora eftir kolvetni í Føroyum, hava 3 bingjur við oljubasingarútgerð og ein oljuskimmara, ið Fiskimálastýrið kann nýta. Oljuskimmarin er førur fyri at taka ímóti 200 cbm av oljudálkaðum sjógvi um tíman
Umframt hetta hevur Fiskimálastýrið nakað av umhvørvisbasingarútgerð liggjandi í bygninginum hjá Fiskimálastýrinum á Sandvíkarhjalla, Tórshavn.

Onnur oljubasingarútgerð er eisini í Føroyum, m.a. hevur felagið Oilspill Responce Faroes á Tvøroyri avtalu við oljusamtøkini um oljubasing, og liggur útgerð hjá felagnum við Trongisvágssjørð.

Umsitingarráðið:

Umsitingarráðið virkar sambært reglugerð um umsitingarráð fyri sjóbjarging og tilbúgvingarviðurskiptum, ið varð sett í gildi 23. januar 2002, av landsstýrismanninum í sjó- og fiskivinnumálum.

Umsitingarráðið virkar sum millumlið millum politiska myndugleikan og samskipandi leiðsluna á sjóbjargingarstøðini MRCC-Tórshavn í tilbúgvingarviðurskiptum.

Uppgávur hjá Umsitingarráðnum eru at:

tryggja politiska myndugleikanum í Føroyum innlit í vanlukkgongdina

veita ráðgeving og kunna Føroya Landsstýri um neyðrættartiltøk

veita ráðgeving og kunna Føroya Landstýri í sambandi við kunning av fjølmiðlum

taka sær av umboðum, ið umboða útlendskar myndugleikar og

tryggja kunning og samskipa neyðug átøk í samband við fjølmiðlafólk, umboð fyri áhugafelagskapir og onnur, ið koma á vanlukkustaðið ella til landið

Umsitingarráðið er mannað við løgmansstjóranum og aðalstjórunum úr aðalstýrunum undir Føroya Landsstýri og eftir tørvi einum umboði fyri Føroya Landfúta. Aðalstjórin í Fiskimálastýrinum er fastur formaður í Umsitingarráðnum.

Umsitingarráðið hevur fund í minsta lagi eina ferð um árið.

Hittust eftir 40 ár

Hendan myndin er frá 1962, og vísir Óla saman við Otto og Bjarna.

Nú um dagarnar fekk eg eina sera forkunnuga vitjan. Hendrik Old kom inná gólvíð saman við grønlenska landstingsliminum Ruth Heilmann. Tey bæði høvdu verið til fund í tingmannaráð útnorðurs, og Ruth vildi fegin hitta meg, áðrenn hon fór avstað aftur, hóast vit ikki høvdu hitt hvønn annan fyrr.

Men hetta hevði sína grund, og hon gongur heili 40 ár aftur í tíðina. Í 1961 fór eg, sum 18 ára gamal sum so mangur annar føroyskur unglingi, niður á háskúla. Og hvat var meira náttúrligt fyri ein fiskimann enn at fara á Fiskaríháskúla í Middel-fart!

Her vóru trýggir grønlendingar, og av hesum vóru tveir úr Manitsoq, Sukurtoppinum, sum vóru systkinabørn, Bjarne og Otto Heilmann. Vit høvdu kanska meira til felags enn hini á skúlanum, so vit gjørdust rættiliga væl.

Aftaná skúlan fóru vit báðir Otto til Skagen at fiska og vóru har fyri summarið. Bjarne hevði

ein bát, so vit avráddu at eg summarið eftir, t.v.s. í 1963, skuldi koma til Sukurtoppin at fiska saman við teimum, og har var Otto eisini við. Men hetta gekk tó ikki so væl, botnfiskaveiðan sveik, men gjørdist tó eitt upplivilsí fyri lívið.

Eg hevði í nógv ár droymt um at koma aftur til Sukurtoppin at hitta teir gomlu vinirnar, og hetta eydnaðist í 1999. Men tá fekk eg tey syrgiligu boðini, at Otto var deyður tvey ár frammanundan.

Tað kann verða nevnt her, at Heilmann-familjan í Sukurtoppinum er kend fyri sín framburðshug. Bjarne átti tveir bátar

longu sum gott 20 ára gamal. Mamma Bjarna var kend listakvinna. Beiggi Otto var Niels Carlo Heilmann, sum var kendur formaður í fiskimannafelagnum KNAPP, og ein bróðursonur Otto var Paviarak Heilmann, sum var fiskimálaráðharri eina tíð, og eisini vitjaði í Føroyum í hesum embætinum. Otto var eisini ein drívandi og dámligur maður, sum eisini var við í felagsarbeiði.

Otto var so giftur við Ruth, sum annars er ættað úr Arsuk í Suðurgørlandi. Hana ætlaði eg so at vitja, men hon var ikki heima. Hon var og er tinglimur hjá Siumut flokkinum, og hon var í Nuuk í politiskum ørindum. Tá var hon eisini borgmeistari í Sukurtoppinum. Men hon misti meirilutan við seinasta val. Hennara mótalevni lovaði at sleppa landspolitikkinum, um hann varð valdur. Hetta

vildi Ruth ikki, tí hon hevði so stóran áhuga fyri landspolitikki. Men borgmeistaraskiftið hevur so ikki bøtt um støðuna í býnum og økinum, heldur er tað tvørtur ímóti. Vinnuvirksemið í býnum hevur sjáldan verið minni enn tað er í dag.

Eg hitti dótturina Elnu heima hjá Ruth, og fingi vit eitt gott prát m.a. um pápa hennara.

Og nú 40 ár eftir, at eg hevði hitt Otto, stóð einkjan hjá honum inni á gólvinum. Hetta var ein ikki sørt kensluborin løta. Hóast Ruth ikki hevði nógva tíð, fingi vit eitt gott prát saman. Vit avráddu, at næstu ferð skuldu vit vita av hvørjum øðrum, so vit fingi meira tíð. Ruth fekk heilsanir heim við sær til okkara felags kunningar.

ó.

Hendan myndin er tikin 40 ár seinni av Óla og einkjuni hjá Otto.

Komandi blað: Tveir hundrað ára føðingardagar

Komandi blað kemur út 18. juli. Tá fara vit at kunna umrøða tveir 100 ára føðingardagar, sum báðir verða 23. juli! Annar verður hjá Mallu Jacobsen, í Svínøi, sum vit fleiri ferðir hava umrøtt her í blaðnum. Í miðal fyllir ein dani dagliga 100 ár. Og vit kunnu hava eina føðingardagsgrein um tann dan-

an, sum fyllir 100 ár júst sama dag sum Malla. Tað er Julie Pedersen, sum hevur tað tilknýti til Føroyar, at ommudóttirin, Elin, er gift við Morten, hvørs abbi var av Eiði. Tær báðar bera hvørji aðrari heilsan á 100 ára degnum! Men lesið um hetta í komandi blað.

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbur og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

**Fa. Skipstimbur
og aptering**

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

AGN

sild makrelur høgguslokkur

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

**Bjargingar-, neyð- og slækki-
útgerð til skip og bátar**

- Neyðrakettir & hondbluss
- Bjargingarvestar, -kransar og -línur
- Eldslökkjarar, teppir og slangur
- PIONER plastbátar - nógva modell

*Vit útvega flest alla útgerð
uppá fyrisurning*

KAJ ANDREASEN & CO
Tel: 315600 · Fax: 318008

**Lýsingar tlf. 31 15 69
ff-blað@post.olivant.fo**

LANDSGRANNSKOÐANIN

søkir eftir starvsfólki

Søkt verður eftir starvsfólki at byrja 1. september 2002 ella eftir avtalu.

Starvið:

Talan er um áhugavert og fjølbroytt starv, sum gevur gott innlit í føroysk samfelagsviðurskipti. Arbeiðið fevnir um grannskoðan av almennum stovnum, skipanum og virkjum, herímillum eftirlit við, at:

- roknskaparhaldið er í tráð við galdandi bókhalds- og roknskaparreglur, og at roknskapar- og eftirlitsskipanir eru tryggar
- landsumsitingin hevur hildið seg innanfyri játtanir á fíggarlógini
- inntøkur og útreiðslur innan t.d. skatta-, almanna-, vinnu-, fiskivinnu- og mentamál eru hildnar í tráð við lógir, kunngerðir og reglugerðir á økinum
- landsumsitingin hevur loyst sínar uppgávur á ein sparnan og virknan hátt samsvarandi endamálinum við játtanini

Til ber at laga arbeiðsuppgávur eftir førleika og áhuga. Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til Leiv Harryson á tlf. 355100. Fyrirspurningar verða viðgjørdir í trúnaði.

Førleikakrøv:

Umsøkjjarar hava fyrimun, um teir hava útbúgving innan grannskoðan, lögfrøði ella roknskap o.l., og hava royndir innan almenna ella privata umsiting. Dentur verður eisini lagdur á, at viðkomandi hevur góð samstarvsevni, er arbeiðssamur, dugir væl at skriva og kann vera við í fakligu menningini av arbeiðsgongdunum á stovninum.

Útbúgvingar- og eftirútbúgvingarmøguleikar:

Arbeiðið á Landsgrannskoðanini skal vera á høgum fakligum støði, og tí leggja vit dent á at bjóða starvsfólki okkara útbúgving og eftirútbúgving. Landsgrannskoðanin er við í mennandi samstarvi ímillum norðurlendsku ríkisgrannskoðanirnar, og starvsfólkunum stendur m.a. í boði at fara á skeið og at arbeiða styttri tíðarskeið í hinum norðurlondunum.

Lønar- og setanarviðurskipti:

Lønar- og starvsviðurskipti verða ásett sambært sáttmála ímillum Fíggjarmálaráðið og viðkomandi yrkisfelag.

Umsókn:

Skrivlig umsókn við avriti av prógvum og viðmælum skal vera okkum í hendi í seinasta lagi 15. juli 2002. Postadressa: Landsgrannskoðanin, J. Paturssonargøta 9, Postrúm 376, 110 Tórshavn. (Tlf.: 355100. Fax: 355101. Teldupostur: gralands@post.olivant.fo.)

LANDSGRANNSKOÐANIN er stovnur undir Løgtinginum, sum virkar sambært L.L. nr. 25 frá 21. apríl 1999" um grannskoðan av landsrokskapinum v.m." Landsgrannskoðarin er skrivari hjá løgtingsgrannskoðarunum, og tí fyrireikar og avgreiðir Landgrannskoðanin mál vegna løgtingsgrannskoðararnar, sum m.a. gjøgnumganga og leggja almennar roknskapir fyri Løgtingið at góðkenna.

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bÍliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir, koplingar v.m.

For- og bakhjólisleiðir og akslar

Og so hava vit tey vælumtóktu "TYFOON" dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggar

Bustirnar eru royndar umborð á føroyskum línuskipum við góðum úrslitið. Tær halda væl betri og fara betri við línuni.

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 424034 · 423002 · fartlf: 213317

Fløttislið
(limur í Føroya Blindafelag)

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Tíðindi úr Undirhúsinum:

Tá gamli djóralæknin
var í meslingagrindini

Tá tosað verður um mentan, slepst illa undan at tosa um Undirhúsið. Nú eru sjálvsagt fleiri av teimum í landinum, men tað, sum vit kenna best, er tað í Vágsbotni í Havn. Her savnast menn fullir av lívsroyndum at hugna sær á ymiskan hátt. Summir spæla kort, aðrir lesa bløð, og aðrir sita bert og prátá saman um alt, sum er teimum viðurfarið.

Ein av teimum, ið leitaði sær inn hagar um dagarnar, var fyrrverandi danski forsætisráðharrin Anker Jørgensen, sum var á vitjan í Føroyum. Hann nærkast teimum 80 árunum, og er nú meira at kalla javnaldri við fleiri av "limunum" í Undirhúsinum. Vit endurgeva í blaðnum tað, hann skrivaði í gestabókina.

Dánjal Bærentsen: Fastur limur
Ein sera fastur limur í undirhúsinum er fyrrverandi djóralæknin Dánjal Jákup Bærentsen. Hann er ættaður úr Kvívík, har hann var borin til ein garð. Hetta tímdi hann ikki at fáast við, men at gerast djóralæknin var nú heldur ikki eitt heilt stórt lop frá tí landbúnaðarlíga. Hann sær nakað illa, men annars er hann sum ein

unglingi. Og tað er ikki hissini, sum hann dugur at siga frá. Dánjal var semingsmaður í 60-unum, og hann, sum skrivar hesar reglur, minnst enn eina søgu, sum hann greiddi frá. Undanmaðurin hjá Dánjali sum djóralæknin var Carl Johan Bech. Hann var einaferð í eini grind vesturi í Vágum. Tað hevði komið væl við at fingið ein lítlan, so hann og ein annar fara inn í eini hús. Konan sum vildi vera blíð, bjóðaði teimum døgurða. Men hetta høvdu teir als ikki tíð til. Men so skuldu teir hava kaffi. Nei, kaffi høvdu teir als ikki tíð at bíða eftir. Men skuldi tað vera nakar blíðskapur, skuldi tað vera skjótt! Og tá skilti konan ørindini og fór í kommoduna.

Meslingagrindin
Aðra staðni í blaðnum hava vit frásøgn frá meslingagrindini í Gøtu í 1935. Og tá prátað var um hetta, vísti tað seg, at Dánjal hevði verið í hesi grindini sum 19 ára gamal drongur. Dánjal greiðir frá, at tá grindaboðini hoyrdust, vóru teir nakrir kvívíkingar sum fóru í grind. Teir fóru við bili til Kollafjarðar, hagani Johannes í Gerði-

num førði teir við báti inn á Skipanes. Men báturin gekk so seint, at teir eins væl kundu verið yvirháðir av teimum, ið valdu árárnar í staðin fyri motorin.

Teir fara so til gongu av Skipanesi til Gøtu, og tá teir koma fram, er grindin deyð. Og talan var um eina stóra grind, kanska fleiri enn 400 hvalir.

Teir fóru inn í Blásastovu at fáa sær ein bita. Í ferðalagnum var nevniliga ein sum kendi húsbóndan Tummas av Strondum, hagani báðir vóru ættaðir. Dánjal minnst, at prátið gekk um, at eingin grind hevði verið í Gøtu í 50 ár. Vanligt hevði verið at koyra øsku av torvi ella koli á sjógv í samband við grindadráp, tí hetta skuldi kyrra grindina. Og nú vóru dungarnir eftir nevndu 50 árum blivnir so stórir, og nú kundu teir rættiliga koma til sín rætt.

Dánjal veit eisini, at á Sandi vóru teir enn meira framkomnir. Heir nýttu teir sement til sama endamál.

Aftaná at etið var, var so móguleiki fyri at fara antin í dans ella á missiónsmøti. Nú hevur missiónin ongantíð verið serliga sterk í Kvívík, so Dánjal valdi dansin. Í dansinum

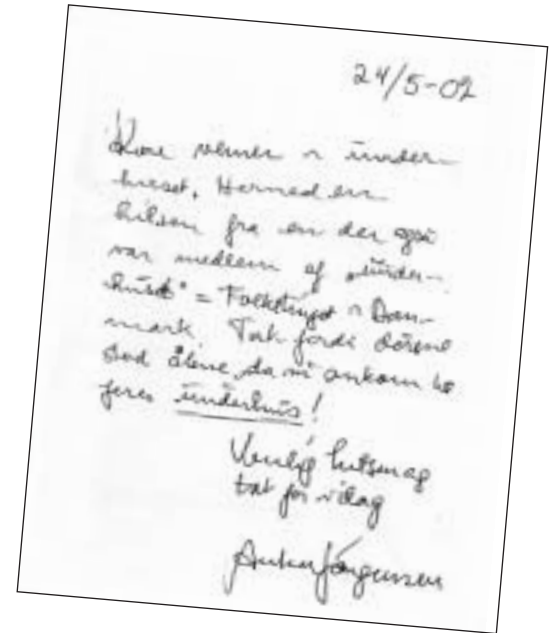
minnst Dánjal seg at hava sæð mannin, ið helst er komin við smittuni, tí hann var útbrotin. Hann var úr Norðuroygjum.

Um náttina, meðan bíðað var eftir seðlunum, leitaðu kvívíkingarnir sær inn í eitt hoyggjhús, har teir boraðu seg niður í hoyggið fyri at fáa fáa ein blund og eitt sindur av hita. Hetta var jú seinast í november, og tað var rættiliga kalt.

Seinni kemur eitt fríggjara-par inn í hoyggjhúsið, og hetta fingi kvívíkingarnir nógvan stuttleika burturúr, inntil hesi bæði varnaðust, at tey ikki vóru einsamøll og rýmdu út aftur.

Kvívíkingarnir gjørdur annars kvetti. Teir keyptu ein hóp av grind og afturat hesum fingi teir hálvar partar. Teir leigaðu sær bil yvir á Skipanes við grindini, og so gekk leiðin sama veg heimaftur.

Men meslingarnar merktu teir einki til í Kvívík. Teir høvdu gingið í 1929, og tá høvdu tey flestu havt sjúkuna. Men í 1935 doyði tveir kvívíkingar umborð á skipi av meslingum. Teir høvdu nevniliga skýggjað meslingarnar í 1929 og vóru slopnir tá.

Hetta er tað sum Anker Jørgensen skrivar í gestabókina 24/5-02:

Kære venner i underhuset. Hermed en hilsen fra en der også var medlem af "underhuset" = Folketinget i Danmark. Tak fordi dørene stod åbne, da vi ankom til jeres underhus.

Venlig hilsen og tak for i dag

Anker Jørgensen

Gamli djóralæknin Dánjal J Bærentsen var við í meslingagrindini í 1935. Her spælir han kort við sínum undirhúsfeløgum.

dagsins **MYND**Gomul mynd úr
Undirhúsinum

Tað er stuttligt at kunna renna seg fram á gamlar myndir, sum kanska enntá kunnu hava almennan áhuga. Hesa myndina funnu vit heima hjá Hannis og Petru í Horni í Havn, og er hon úr undirhúsinum í Havn. Myndin er í hvussu er frá fyrrapartinum av 60-unum.

Uttast t.v. sæst Ingvard Jacobsen. Hann var ein kendur maður í Fiskimannafelagnum, tí hann arbeiddi fyrst á skrivstovuni, og hann var skrivari frá 1947-54. Hann var eisini í heilt nógv ár skrivari í saltfiskanevndini og eisini í ráfiskanevndini. Hann arbeiddi leingi á skrivstovuni hjá teimum hjá Óla Jákup Jensen. Umframt hetta var Ingvard eisini ein kendur frímerkjasavnari.

Næstur Ingvard er pápi hansara Julius, sum var ættaður úr Svínáum. Næstur honum er skopuningurin Jakku hjá Jóannesi. Og aftur næstur honum er Dánjal Samuelsen í Horni, sum var pápi Hannis. Hann doyði í 1964 95 ára gamal.

Eitt annað stuttligt við hesi myndini er petroleums-ovnurin. Hesin var roknaður sum eitt nútímans frambrot tá í tíðini.

we make fishing more profitable

Vit framleiða og umvæla öll slag av trolum, so sum:
■ Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flóttitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:
■ Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:
• Vaska og impregnera nótir
• Levera kompletar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

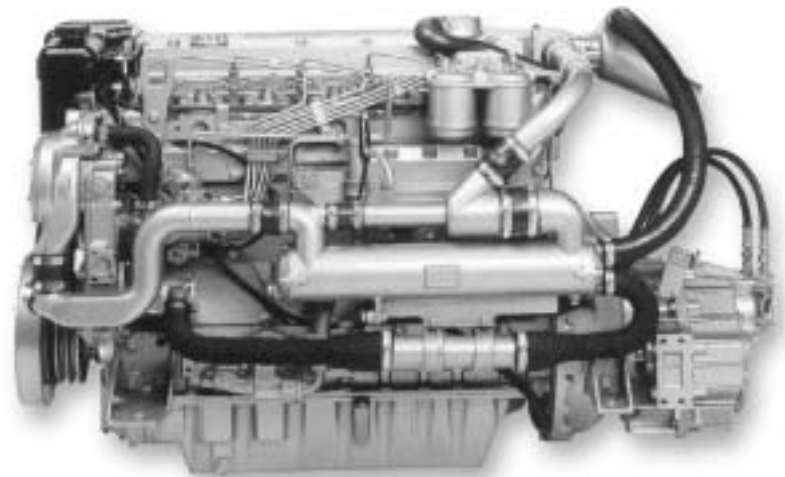
Hövuðsskrivstova:
Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglotjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:
Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

Miðvágur:
Telefon 33 29 46

Vit umboða...

Perkins motorar

**Ringið og hoyrið meiri um
vælumtóktu motorarnar!**

AWI-Boats Service

Tlf: 44 85 85 • Fax: 44 87 85

SKIPASMIÐJAN

Filtur

Brennoljufiltur
Sm. oljufiltur
Luftfiltur
Vatnfiltur

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tel: 31 11 55 • Fax: 31 11 25

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tel: 44 11 55 • Fax: 44 11 25

24 tíma Vakt
tlf: 21 11 55

www.faroeyard.fo • E-mail: sale@faroeyard.fo

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismissnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Samstarvsráðið fyri Skipaeftirlitið sett

Her er Fiskimannafelagið á fundi við leiðaran á Skipaeftirlitinum Óla Hans Hammer Olsen, sum er nr.3 frá vinstru. Í nýggja ráðnum kemur Karl Isaksen, frá 3 frá høggu at umboða fiskimenn. FF væntar at ráðið kemur at vera til gagns fyri fiskimenn og sjómenn!

Samb. lógini um trygd á sjónum skal landsstýrismaðurin seta eitt samstarvsráð, ið hevur 10 limur, og hvørs starv er:

- at ráðgeva landsstýrismanninum og Skipaeftirlitinum í øllum málum, ið hava við trygd á sjónum, arbeiðsumhvørvið um borð og fyribyrking fyri havdálking at gera,
- at ráðgeva landsstýrismanninum um uppskot til lógir og reglur við heimild í lóggávuini, og
- at koma við tilmælum og uppskotum viðvíkjandi lóggávuini um trygd á sjónum og umsitingini av lóggávuini.

Landsstýrimaðurin tilveinir formannin og varmann hansara, og ráðið ger reglugerð fyri virk-

semi sínum, ið skal verða góðkend av landsstýrismanninum. Landsstýrið rindar allar útreiðslur, ið standast av virkseimi ráðsins. Landsstýrismaðurin ásetir samsýningina til formannin. Hinir limirnir fáa fundar- og ferðapening eftir vanligum reglum hjá landsstýrinum.

Nú er ráðið sett. Formaður er Kristin Rasmussen, sum í síni tíð var stjóri á Skála Skipasmiðju og tí er væl kendur við økið.

Hinir limirnir eru (varalimir í klombrum) vegna:

Føroya Skipara- og Navigatørfelag:
Ellintur M Abrahamsen (Jákup Müller)

Maskinmeistara- og motorpassarafelagið:
Jógvan Nybo

Føroya Fiskimannafelag:
Karl Isaksen (Óli Jacobsen)

Meginfelag Útróðrarmanna:
Jóannes Skaale (Auðunn Konráðsson)

Reiðarafelagið fyri Farmaskip:
Hákun Djurhuus

Føroya Reiðarafelag:
Jákup Egholm Hansen

Strandfaraskip Landsins:
Magnus Magnussen

Føroyskar Skipasmiðjur:
Thormund Johannesen (Vilhelm Magnus Olsen)

Klassafeløg:
Andrass Joensen

Skrivari verður Heðin D. Poulsen, lögfrøðingur í Fiskimálastýrinum, sum annars eisini var skrivari í nevndini sum fyrireikaði yvirtøkuna av Skipaeftirlitinum. Fyrsti fundur verður mikudagin 17. juli. Tað skal ikki vera nøkur loyna, at FF væntar sær nógv av hesi nevnd og av

samstarvinum við Skipaeftirlitið. Tað er ikki minst galdandi fyri spurningar viðvíkjandi trivnað og arbeiðsumhvørvi um borð. FF hevur, sum tað áður er greitt frá her í blaðnum, longu havt fund við nýggja leiðaran á Skipaeftirlitinum Óla Hans Hammer Olsen um hesi mál, og hann váttaði tá, at hetta eisini vóru mál, ið høvdu hansara stóra áhuga. Ráðið er jú mannað av fólki sum veruliga kennir hetta øki, og afturat hesum hava Reiðarafelagið og Fiskimannafelagið avtalað samstarv viðvíkjandi trivnaðarmálum hjá fiskimonnum, eisini í samstarvsráðnum.

Fiskimenn eiga ikki at aftra seg við at venda sær til FF og tess umboð í samstarvsráðnum við hugskotum um, hvatið kann verða gjørt á hesum øki.

Faðir vár

Tí eiga tit at biðja soleiðis: Faðir vár, tú sum ert í himlinum! Matt.6,9

Tað er bæði gott og neyðugt at duga onkra bønuttanat - og at endurtaka hana. Jesus og lærisveinarnir bóðu ofta somu bønirnar, sum stóðu í Dávids sálum. Vandin er tó tann, at bønin bara verður ein ramsa uttan álvara og djúphugsni. Hetta er vandin hjá nógvum, tá tað ræður um bønina Faðir vár, sum Jesus lærði lærisveinarnar sínar at biðja. Faðir vár, er bønin Jesus ynskir at børn hansara skulu biðja fyrst av øllum.

Faðir vár er Guds barna bøn nummar eitt. Hon er ein lærisveina-bøn. Í veruleikanum eru tað bara tey, sum við trúgv á Jesus, og harvið eru blivin Guds sonnu børn, ið kunnu rópa Guð fyri Faðir sín. Hóast tað, so kunnu og skulu vit ikki nokta nøkrum í at biðja Faðir vár. Hon kann verða biðin í álvara og innarliga av menniskjum, sum ynskja at blíva Guds børn.

Orðini, Faðir vár, eru inngangsorðini og lykilin til sjálva bønina. Trýrt tú á Jesus, so er hann frelsari tín, og so eigur tú harvið barnakor hjá Gudi. Tá kanst tú við gleði og við barnsligum álti hvíla í tí ómetaliga stóra sannleika, at skapari himmals og jarðar, sum hevur alt vald á himli og á jørð, er Faðir tín - tín Faðir.

Hesin sannleiki er so stórur, gleðiligur og undurfullur, at hann skuldi ríkið allan ótta og stúran langt burtur og fyllt teg við gleði, lovsangi og tryggleika.

Tað er synd, um tú, sum trýrt á Jesus, gongur óttafullur og gleðileysur. Harvið avdúkar tú, at tú ikki veruliga hvílir í, at Guð, hin altvaldandi, er Faðir tín - tín Faðir.

Tá trupulleikar stinga seg upp, tá syndin lokkar til fals og hjartað fordømir, tá kann tað vera trupult at hvíla í, at Jesus er frelsari tín og Guð Faðir tín. Tá vendast eyguni inneftir, og tú hyggur at sjálvum tær - ístaðin fyri at hyggja uppá Jesus og líta á Guð. Tá skalt tú ikki lurta eftir kenslunum, vitskuni ella hjartanum, men halda fast í Bíbliuorðinum, sum sigur: "Hjarta tykkara veri ikki óttafult! Trúgvíð á Guð, og trúgvíð á meg!" Joh.14,1

At Faðir vár er í himlinum merkir ikki bara, at hann býr har, men at hann er yvir øllum, stýrir øllum, veit alt. Hann segði fyrsta orðið viðvíkjandi øllum í hesum heimi, og hann skal eisini siga tað seinasta.

"Eg eri Harrin, eingin annar; eingin Guð er til uttan eg!" Jes. 45,5

Bið tí Faðir vár í álvara og við gleði. Bið ofta.

Á knæ fyri Gudi í Jesu navn
vit byrja við bøn vart yrki,
vit leita inn í várs faðirs favn
og fáa har mót og styrki;
vit finna har ljós á lívsins leið,
og signing í dagsins virki.

Ms.254

Tíðindastubbi frá Fróðskaparsetrinum og Fróðskaparfelagnum um almennan fyrilestur:

ALMENNIR FYRILESTRAR í Klingruni í Norðurlandahúsinum leygardagin 6. juli 2002 kl. 16.00.

Lars Huldén, professari úr Svøríki, og Jón Karl Helgason, bókmentafrøðingur úr Íslandi, fara at halda fyrilestrar um ávikavist Kalevala og Þrymskviðu.

Lars Huldén hevur saman við soninum Mats gjørt nýggja svenska týðing av tjóðarkvæði finna, Kalevala, sum kom út í 2000. - Fyrilesturin fer at snúgvast seg um motivini í Kalevala. Fyrilesturin verður á svenskum.

Jón Karl Helgason hevur vart doktararitgerð við Universitetið í Massachusetts í 1995 um Njáls Saga. - Fyrilesturin hjá honum ber heitið "Gender, Class and Discourse in Þrymskviða" og verður hildin á enskum.

Staravegur 15 • FO-100 Tórshavn • Tel: +298 31 38 97
 Fax: +298 31 38 83 • E-mail: jwimport@post.olivant.fo

"Jógvan Weihe"

Mmm... Lanka-lína

Tann vælumtókta reyða svøvlalínan frá Sri Lanka, er aftur at fáa.

Hesar eru á goymslu: 3,5, 4,5, 5,5 og 6 mm.

Tilboð verða givin!

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:
 Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
 Knívar • Kittlar • Húgvur • Handskar • Svintur
 Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
 Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
 Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
 www.farpack.com

HALDFØR

...mjólk frá mjólkarvirkinum altíð við umborð.

MBM

Tíðindaskriv

Havleikur 2002

Í lötuni verður stór fólkadansstevna hildin her. Hetta er stevna í norðurlendskum høpi. Sláið Ring, landsfelag føroyskum dansi at frama, hevur boðið 10 londum at luttaka. Tað vísir seg at góðir 300 útlendskir dansarar koma at vitja okkum frá hesum londum, Noregi, Svøríki, Álandi, Finlandi, Danmark og Hetlandi.

Størsti parturin av stevnuni verður hildin í Havn.

Tað byrjaði mikukvøldið 3. juli, tá ið stevnan varð sett á Vaglinum kl. 19. Umboð fyri Sláið Ring og Havleik bjóðaðu vælkommin, borgarstjórin bjóðaði vælkommin til Havnar, og mentamálaráðharrin setti stevnuna. Hvørt landið sýnti síðani fram egnan dans. Hósdagin fara gestirnir út um landið at vitja dansifeløgini, sum hava gjørt eina skrá fyri vitjanina. Tey flestu koma aftur til Havnar um kvøldið, og tá verður dansur í Sjótleikarhúsinum og í fimleikarhøllini.

Fríggjadagurin 5. juli er tann stóri útferðardagurin hjá flestu dansarunum. Tó nøkur hava melda seg til skeið í "færøsk baladedans", sum verður í Eysturskúlanum.

Fýra fyrilestrar verða eisini í Eysturskúlanum:

1. De færøske dansetraditioner, 2. Vokset op med færøsk dans, 3. De færøske både, og 4. Den færøske nationaldragt.

Um kvøldið verður mentanarkvøld í

auluni í Eysturskúlanum fyri tilmeldaðar luttakarar.

Aftur hetta kvøldið verður fólkadansur í Sjótleikarhúsinum og fimleikarhøllini. Dansurin er skipaður eftir eini skrá, har hvørt landið hevur ábyrgdina av einum parti av kvøldinum.

Høvi verður hjá almenninginum at koma í dans øll trý kvøldini.

Leygardagin 6. juli verður lív í býnum, tá ið dansarar bæði útlendingar og føroyingar fara at dansa 12 ymisk stöð í Havnini og í Kirkjubø.

Endað verður við einum rimmar fráfaringsarhaldi í ítróttarhøllini á Hálsi. Væntandi verða eini 650 fólk við. Matarskráin býðir alt gott úr havinum. Aftaná borðhaldið verður dansað í høllini og í HB-húsinum til tann ljósa morgun.

Gestirnir fara avstað aftur sunnudagin og serliga mánadagin.

Fyrirreikingarbólkurin hevur havt tætt samstarv við MB-Tours, sum skipar fyri tilmeldingini og øllum flutningi millum lond og oyggjar og stöð í Havnini.

Vit takka øllum stuðlum og teimum nógvu sjálvbodnu, sum stevnan ikki kundi verið uttan.

Tað er hásummar í landinum, so vónandi fáa fólkadansarar, tónleikarar, vitjandi og vertir nógv góðar upplivingar og ein góðan Havleik 2002.

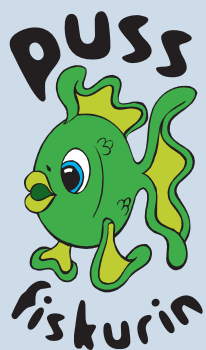
Fyrirreikingarnevndin

Lyftivagnar**MODELL: PV25-R/PV25-G**

- Orka: 2500 kg.
- PV-25R: Rustfríur
- PV-25G: Galvaniseraður
- Standard gaffillongdir 520 x 1000 mm
- Aðrar støddir kunnu útvegast

P/F Esmar Simonsen
 530 Kambsdalur (Fuglafjørður)
 Tlf. 444405 - Fax 444629

Konan: Tá eg fortelji tær okkurt, fer tað beint inn gjøgnum annað oyrað og út gjøgnum hitt. Maðurin: Ja, men tú ert verri, tí tá eg fortelji tær okkurt, fer tað inn gjøgnum oyruni - og út gjøgnum munnin!

Hví kunnu tit ikki semjast?
 - Vit eru samd; hon vil hava tann besta bitan, og tað vil eg eisini.....

Og so var tað hin um brandmannin, ið fekk sekkin, tí hann ræddist slangur...

Hon: - Hvat velur tú, eina vakra ella intelle-genta kvinnu?
 Hann: - Hvørki, góða, tú veitst, at eg elski bara teg...

Tað fuktaði so illa í kjallaranum, at hann fekk ein áll í músa-felluna!!!

Lærarin í einum russiskum skúlaflokki spyr børnini:
 - Hvørji vóru fyrstu menniskjuni í heiminum?
 Næmingurin:
 - Adam og Eva.
 - Hvønn tjóðskap høvdu tey?
 - Tey vóru russisk, sjálvandi.
 - Og hvussu veitst tú, at tey vóru russisk?
 - Tey høvdu ikki tak yvir høvdið, ikki klæðir á kroppinum og bara eitt súrepli at deila - og tey kallaðu tað Paradís.

William prinsur á Havnini

Í seinastu viku var "Prince William" á Havnini. Hetta er eitt eitt ára gamalt skúlskip, sum annars er fyrsta skip, sum er uppkallað eftir prinsinum við sama navni.

Hetta er nú ikki eitt heilt vanligt skúlskip, sum vit kenna tey, har næmingarnar eru umborð í mánaðir sum ein liður í teirra útbúgving. Túrirnir eru 12 dagar, og luttakararnir eru "vanligir" ungdómar, ið vilja royna ein slíkan túr. Umborð eru einir 45 næmingar og samlaða fólkatalið umborð eru 60 fólk av báðum kynum. Sjálvt skiparin Barbara Campbell er ein av fimm kvinnuligum skiparum í Bretlandi.

Sum sagt er skipið bert eitt ára gamalt, og tað kostaði einar 60 milliónir. Sovæl byggj- sum rakstar-kostnaður verður goldin av frívillegum gávum, og her eru eingir almennir pengar í. Skipið verður rikið av Sail Training Association.

Prince William á Havnini.

Vit hittu ein av mann-ingini, og var tað Lis, sum er dekkari umborð. Hon

Dekkarin Lis helt tað vera stuttligt at koma til Føroya. Hon harmaðist bert um, at steðgurin ikki gjørdist longri.

hefur siglt í eini 10 ár við skipum sum hesum, og var hetta nakað, sum

dámdi henni stak væl. Hon lat væl at skipinum, og teimum dámdu væl í

Føroyum. Bert var tað spell, at steðgurin ikki kundi vera longri.

Føroyskir "sendiharrar" á altjóða barnalegum

Aftur í ár eru føroysk børn farin á altjóða barnalegu hjá CISV, altjóða barnalegunum ymsastaðni í heiminum.

Skipanin við CISV er, at tað verður skipað fyri legum um allan knøttin. Á hvørji legu eru umboð fyri 12 lond. Hvørt land er umboðað av 4 børnum og einum vaksnum leiðara.

Legurnar vara í fyra vikur. Fremsta endamálið við legunum er, at børnini skulu koma at kenna hvønn annan. Hetta skuldi sum frá líður forða fyri fíggingdaskapi millum londini og fólkin.

Tí er CISV ein rættilgur friðarfelagsskapur, har ein og hvør átti at verið limur fyri at stuðla endamáli-

num. Føroyska CISV er ein sjálvstøðug deild í heimsfelagsskapinum, so tey, sum fara út, eru eisini umboð fyri Føroyar.

Upp undir hvørja legu eru stórar fyrireikingar. Børnini skulu gera tilfar at býta út til hinar luttakararnar. Gjörðar verða mappur við ymiskum upplýsingum um luttakararnar og

londini, tey koma frá.

Ein táttur í hvørji legu er eitt "tjóðarkvöld", har hvør tjóðin lýsir sítt land við framførslu av ymiskum lagi. Tíkin verður eisini "tjóðarmatur" við, sum hini kunnu sleppa at royna. Tað mest nærliggjandi hjá føroyingum at taka við er turrur fiskur, sum hevur tann fyrimum,

at hann ikki rúgvur nógv upp.

Uppundir fráferðina varð skipað fyri eini "fráfaringarsamkomu", har teir ymisku bólkarnir lýstu nakað av tí, sum teir ætla at føra fram.

FF-blaðið var til staðar, og hava vit tvær myndir frá hesi samkomu:

Rakul Vang er leiðari fyri einum bólki við fyra gentum, sum eru í Svøríki. Tær eru í topphúgvum har litirnir lýsa føroyska merkið, hvítt uttast, blátt og so reytt í miðjuni.

Jóannes Vitalis Hansen er leiðari fyri einum bólki sum er í Noregi. Her vísa tey, hvussu tey ætla at framføra "Ormin Langa" fyri hinum 11 tjóðunum.